

II. János Pál pápa Incarnationis mysterium bullája a 2000. év Nagy Jubileumáról

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

II. János Pál pápa
Incarnationis mysterium
bullája a 2000. év Nagy Jubileumáról

A Szentatya levele a munka evangéliumáról

A Szentatya üzenete az ifjúság 14. világnapjára

Fordította:
Dr. Diós István

Lektorálta:
Dr. Csordás Eörs

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című füzet elektronikus változata. A füzet a Szent István Társulat kiadásában, Budapesten jelent meg 1999-ben az ISBN 963 361 070 2 XXXIV. kötet azonosítóval (az összkiadás azonosítója: ISBN 963 360 119 3). Az elektronikus változat a Szent István Társulat engedélyével készült.

A füzet az „Incarnationis mysterium” kezdetű bullán felül tartalmazza II. János Pál pápa levelét a munka evangéliumáról és üzenetét az ifjúság 14. világnapjára.

Az elektronikus változat – a nyomtatásban megjelent füzetten kívül – szintén tartalmazza a szentévi teljes búcsú elnyeréséről szóló tudnivalókat katekizmus formájában és a bulla szövegét latinul.

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
„Incarnationis mysterium”	4
A bulla magyarul.....	4
A jubileumi bűcsű elnyerésének szabályai	15
II. János Pál pápa imádsága a Jubileum utolsó előkészületi évére	17
Kiskatekizmus a szentévi teljes bűcsű elnyeréséről.....	19
A bulla latinul	26
Praescripta de iubilari indulgentia acquirenda	37
II. János Pál pápa levele a munka evangéliumáról	40
II. János Pál pápa üzenete az Ifjúság 14. Világnapjára.....	45

„Incarnationis mysterium”

A bulla magyarul

II. János Pál pápa
a 2000. év Nagy Jubileumát meghirdető
„INCARNATIONIS MYSTERIUM”
kezdetű bullája
 (1998. nov. 29.)

II. János Pál pápa
 Isten szolgáinak szolgája
 úton a harmadik évezredbe
 üdvözetét és apostoli áldását küldi

1. Isten Fia megtestesülésének misztériumára emelve figyelő tekintetét készül átlépni az Egyház a harmadik évezred küszöbét. Korábban soha nem éreztük annyira adósságunknak és kötelességünknek, mint most, hogy magunkénak valljuk az Apostol dicsőítő és hálaénekét: „Áldott legyen az Isten, Urunk, Jézus Krisztus Atyja, aki Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket fönn az égben. Mert Őbenne választott ki minket a világ teremtése előtt, hogy szentek és szeplőtelenek legyünk előtte. Szeretetből eleve arra rendelt minket, hogy Jézus Krisztus által – akaratának tetszése szerint – fogadott fiaivá legyünk; hogy magasztaljuk fölséges kegyelmét, amellyel szeretett Fiában jóságosan megajándékozott minket. (...) Tudunkra adta ugyanis akaratának misztériumát, azt az előre elhatározott jóságos tervét, hogy elérkezik az idők teljessége, és Krisztusban mint föben újra egyesít mindent, ami a mennyben és a földön van.” (*Ef 1,3–5. 9–10*)

E szavakból világosan látszik, hogy az üdvtörténet Jézus Krisztusban éri el csúcspontját és találja meg végső értelmét. Benne nyertünk „kegyelmet kegyelemre halmozva” (*Jn 1,16*); így vált lehetővé számunkra, hogy megbékéljünk az Atyával (*vö. Róm 5,10; 2Kor 5,18*).

Jézus születése Betlehemben nem a régmúlthoz kötött esemény. Hiszen az Ő színe előtt zajlik az egész emberi történelem: jelenünket és a világ jövőjét az Ő jelenléte világítja meg. Ő az „élő” (*Jel 1,18*), „aki van, aki volt és aki eljön” (*1,4*). Előtte meg kell hajolnia minden térdnek a mennyben, a Földön és az alvilágban, és minden szájnak meg kell vallania, hogy Ő az Úr (*vö. Fil 2,10–11*). A Krisztussal való találkozásban fedezi föl minden ember saját életének misztériumát.¹

Jézus az igazi újdonság, aki az emberiség minden várakozását fölülmúlja. Újdonsága örökre megmarad a történelem egymást követő korszakain át. Ezért Isten Fia megtestesülése és az üdvösség, melyet halálával és föltámadásával megvalósított, az igazi kritérium a történelmi valóság és minden olyan program megítéléséhez, mely azt tűzi ki célul, hogy emberibbé tegye az ember életét.

¹ Vö. GS 22.

2. A 2000. év Nagy Jubileuma már a küszöbön áll. Első enciklikám, a *Redemptor hominis* óta mindig azzal az egyetlen szándékkal utaltam erre a dátumra, hogy fölkészítem a szíveket: táruljanak ki a Lélek tevékenysége előtt.² Ünnepi esemény lesz, ami Rómában és a világszerte élő részegyházakban egyidejűleg fog megtörténni. Két középpontja lesz: az egyik az a város, melyben a Gondviselés akarata szerint Péter utódának széke áll, a másik a Szentföld, ahol Isten Fia emberségünket magára öltve Szűz Máriától emberként megszületett (vö. *Lk 1,27*). A Jubileumi Évet tehát Rómán kívül ugyanolyan ünnepélyességgel üljük meg azon a földön, melyet joggal nevezünk „szentnek”, mert látta Jézust e világra jönni és meghalni. Az ország, amelyben az első keresztény közösség alakult, az a hely, ahol az isteni kinyilatkoztatás találkozott az emberiséggel, az Ígéret Földje, mely meghatározó volt a zsidó nép történelmében, s melyet az Iszlám követői is tisztelnek. Bárcsak további lépést jelentene a jubileum a dialógus útján, míg egy napon valamennyien – zsidók, keresztények és muszlimok – békecsókot válthatunk Jeruzsálemben.³

A Jubileumi Év része annak az erőteljes dialógusnak, melyet az üdvösség isteni pedagógiája folytat annak érdekében, hogy az embert megtérésre és bűnbánatra vezesse; a megtérés ugyanis a rehabilitáció útjának első lépése, és előfeltétele annak, hogy visszanyerjük azt, amit az ember a saját erőivel képtelen elérni: Isten barátságát, kegyelmét, a természetfölötti, s ezért igazi életet, melyben végre beteljesedhetnek az ember legmélyebb vágyai.

Az új évezredbe lépés arra bátorítja a keresztény közösséget, hogy miközben hirdeti Isten Országát, a hitben tekintsen előre az új horizontra. E különleges alkalomból fakad a kötelesség, hogy hűségesen és határozottan hivatkozzunk a II. Vatikáni Zsinat tanítására, mely az Egyház missziós elkötelezettségére új fényt derített és figyelembe vette az evangelizáció mai követelményeit. A zsinaton az Egyház tudatosította magában misztériumát és apostoli feladatait, melyeket az Úr bízott rá. Ennek tudata kötelezi a hívők közösségét arra, hogy a világban éljenek, tudván, hogy „a Krisztusban megújítandó és Isten családjává átalakítandó emberi közösség lelkévé és kovászává” kell válniuk.⁴ Hogy e kötelezettségnek eleget tudjanak tenni, egységben kell maradniuk és gyarapodniuk kell a megélt kommunióban.⁵ Az előttünk álló jubileumi események erős készletést jelentenek ebben az irányban.

A hívők útját a harmadik évezred felé egyáltalán nem az a fáradtság jellemzi, ami a mögöttünk lévő 2000 évből fakadhatna; sokkal inkább erőt éreznek magukban, mert tudják, hogy az igazi világosságot kell vinniük a világba: Jézus Krisztust, az Urat. Ha az Egyház a Názáreti Jézust úgy hirdeti, mint igaz Istent és tökéletes embert, akkor minden ember előtt megnyitja a lehetőséget, hogy „istenivé” s ezáltal emberibbé válják.⁶ Ez az egyetlen út, melyen a világ fölfedezheti a magasztos meghívást és megélheti az Istentől eredő üdvösséget.

3. A Jubileumi Évet közvetlenül előkészítő években a *Tertio millennio adveniente* apostoli levelemmel összhangban⁷ a helyi egyházak imádsággal, katekézissel és különféle lelkipásztori kezdeményezésekkel készülnek arra az időpontra, amely az egész Egyházat a

² Vö. 1. p.: AAS 71(1979), 258.

³ Vö. II. János Pál pápa: *Redemptionis anno* apostoli levél (1984. IV. 20): AAS 76 (1984), 627.

⁴ GS 40.

⁵ Vö. II. János Pál pápa: *Tertio millennio adveniente* apostoli levél (1994. XI. 10.) 36. p.

⁶ Vö. GS 41.

⁷ (39–54. p.)

kegyelem és a küldetés új korszakába vezeti be. A jubileum közelsége főleg azokban támaszt növekvő érdeklődést, akik jeleket keresnek, amelyek segíthetik őket, hogy fölismerjék Isten jelenlétét korunkban.

A Nagy Jubileum előkészületi évei a Szentháromság jegyében folynak: Krisztus által – a Szentlélekben – az Atya Istenhez. A hit útjának kezdete és végső célja a Szentháromság misztériuma, amelyben majd saját szemünkkel szemléljük örökre Isten arcát. Miközben Isten megtestesülését ünnepeľjűk, tekintetűnk önkéntelenűl is a Szentháromság misztériumára irányul. A Názáreti Jézus, kinyilatkoztatván Istent, beteljesítette minden emberi szív Isten megismerésére irányuló bensű vágyát. Mindaz, amit a teremtés a Teremtű keze által belenyomott pecsétnyomatként őrzűtt, s amit az őszűvetsűgi proféták ígereként hirdettek, Krisztus kinyilatkoztatásában véglegesen láthatóvá vált.⁸

Jézus föltárja Istennek, az „irgalmas és könyűrűletes” Atya (*Jak 5,11*) arcát, és a Szentlélek elkűldésével kinyilatkoztatja a szeretet szentháromságos misztériumát. A Szentlélek Krisztus Lelke, aki az Egyházban és a történelemben működik: szűntelenűl Őrá kell hallgatnunk, hogy fölismerhessűk az új idűk jeleit, és mindig ébren tudjuk tartani a hívűk szívében a megdicsűűlt Űr visszatérésére való várapozást. A Szentévnek ezért különleges, szakadatlan dicsűűtű énekké kell válnia a Szentháromságrűl, a Magasságbeli Istenrűl. Segítsűgűnkre sietnek az egyháztanítű Nazianzi Szent Gergely költűi szavai:

„Dicsűsűg az Atyának és a Fiűnak,
a mindensűg Királyának.
Dicsűsűg a dicsűretre méltű
és legszentebb Léleknek.
A Szentháromság egyetlen Isten,
aki mindent teremtett és betűltűtt:
az Eget mennyei lényekkel
és a Fűldet földiekkel.
A tengert, a folyűkat és a forrásokat
betűltűtte vízi lényekkel,
és mindent a Lelkével éltet,
hogy minden teremtműny
a maga módján dicsűűtűse Teremtűjűt,
egyetlen alapját
az életben és a létben maradásnak.
És mindennél jobban dicsűűtűse mindig
az értelmes teremtműny
mint nagy Királyt és jűsűgos Atyát.”⁹

4. Fejezze ki ez a himnusz a hálát a Szentháromságnak a Fiű megtestesűléséert mindazok részérűl, akik egy keresztségben részesűltek és ugyanazt a hitet vallják Jézus Krisztusban. A Jubileumi Év legyen a konkrét jele az útnak, amit a különbűzű kereszteryű Egyházak és egyházi közössűgek hívei fűként az utűbbi évtizedekben megtettek. A Szentlélekre figyelés tegyen képpessé mindannyiunkat arra, hogy végre teljes közössűgben tegyűk láthatóvá a

⁸ Vű. DV 2, 4.

⁹ Tanítű költeműny XXXI: PG 37,510.

keresztségben nyert istengyermekség kegyelmét: tudniillik hogy valamennyien egy Atya gyermekei vagyunk.

Az Apostol nem szégyelli ismételni a számunkra is kötelező intelmet: „Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötté áll, mindent áthat, és mindenben benne van.” (Ef 4, 4–6) Ugyanez Szent Ireneusz szavaival élve: Nem tehetjük meg azt, hogy a világ előtt kiszikkadt föld képét nyújtsuk, hiszen Isten Szavát esőként megkaptuk az égből; de nem lehetünk azzá az egy kenyérré, amivé válnunk kell, ha megakadályozzuk, hogy a ránk árasztott vízzel megkelesszenek minket.¹⁰

Minden Jubileumi Év olyan, mint egy menyegzőre szóló meghívó. Mint a világon szétszórta élő egyházak és egyházi közösségek sietünk az előkészített ünnepre; hozzuk magunkkal, ami összeköt bennünket, és az egy Krisztusra irányuló tekintet segít abban, hogy higgyünk az egységben, ami a Szentlélek gyümölcse. Róma Püspöke mint Szent Péter utóda azért van itt, hogy megerősítse a jubileumi ünnepre szóló meghívást, hogy a keresztény hit központi misztériuma megjelenésének 2000. évfordulója a megbékélés útja és az igaz remény jele legyen mindazok számára, akik Krisztusra és az Ő Egyházára úgy tekintenek, mint „az Istennel való bensőséges egyesülés és az emberek egymás közti egységének” szentségére.¹¹

5. A jubileum mily sok történeti esemény emlékét ébreszti föl bennünk! Gondolatban visszatérünk az 1300. évbe, amikor VIII. Bonifác pápa az egész római nép kívánságának megfelelően a történelem első Jubileumi Évét ünnepélyesen kikiáltotta. Főlelevenítve az ősi hagyományt, mely szerint mindazok, akik az örök városban a Szent Péter-bazilikát meglátogatják, „a bűnök bőséges elengedését” nyerik, ez alkalommal „minden bűn nemcsak teljes és bőséges, hanem a legteljesebb megbocsátását” ajándékozta.¹² Attól kezdve az Egyház a Jubileumi Évet mindig a Krisztus teljessége felé vivő út jelentős szakaszaként ünnepelte.

A történelem mutatja, hogy Isten népe milyen nagy lelkesedéssel élte meg mindig a Szent Éveket. Visszatérő lehetőséget látott benne arra, hogy Jézus megtérésre szólító felhívását nagyon intenzíven érzékelje. Természetesen nem maradtak el a visszaélések és az értetlenségek sem, de ezeknél sokkal erősebb volt az igazi hit és a figyelmes szeretet megnyilvánulása. Kiemelkedő példa erre Néri Szent Fülöp, aki az 1550-ben tartott Jubileumi Év alkalmával életre hívta a „Caritas Romana” intézményét a Rómába érkező zarándokok baráti fogadására. A Jubileumi Évek megünnepléséből és a megtérés gyümölcseiből – amit a megbocsátás kegyelme megszámlálhatatlan hívőben termett – kiindulva a szentek hosszú történetét lehetne megírni.

6. Pápaságom elején, 1983-ban abban az örömben volt részem, hogy rendkívüli Jubileumi Évet hirdethettem az emberi nem megváltásának 1950. évfordulója alkalmából. A misztérium, mely Jézus halálában és föltámadásában valósult meg, olyan eseménysor csúcspontja, mely Isten Fiának megtestesülésével kezdődött. Ezért a jelen jubileumot joggal tekinthetjük „Nagy Jubileumnak”, és az Egyház forró kívánsága, hogy karjaiba zárhasson minden hívőt, és a megbékélés örömét adhassa nekik. Az egész Egyházból a dicséret és a hála himnusza száll föl az Atyához, aki páratlan szeretetében úgy rendelkezett, hogy

¹⁰ Vö. *Adversus haereses* III,17: PG 7,930.

¹¹ LG 1.

¹² *Antiquorum habet* bulla (1300. febr. 22.): *Bullarium Romanum* III/2, 94.

Krisztusban „a szentek polgártársai és Isten házanépe” (*Ef 2,19*) legyünk. E nagy ünnep alkalmával minden más vallás híveit, s azokat is, akik távol vannak az istenhittől, szeretettel meghívjuk, hogy vegyenek részt örömünkben. Mint az egyetlen emberi család fivérei és nővérei együtt lépjük át egy új évezred küszöbét, mely mindegyikünköt elkötelezettséget és felelősséget vár. Nekünk, hívőknek a Jubileumi Év egyértelműen a Krisztus halálával és föltámadásával megvalósított megváltást jeleníti meg. E halál után senkit nem lehet kirekeszteni Isten szeretetéből (*vö. Róm 8,21–39*), hacsak a saját bűne ki nem rekeszti. Az irgalmasság kegyelme mindenkinek elébe megy, hogy mindazok, akik kiengesztelődtek, „élete által megszabadulhassanak” (*Róm 5,10*).

Ezért elrendelem, hogy a 2000. év Nagy Jubileuma 1999. karácsony éjszakáján a Vatikáni Szent Péter-bazilika Szent Kapujának megnyitásával kezdődjék, amit néhány órával később követ a Jeruzsálemben és Betlehemben elvégzett megnyitási szertartás és a többi római patriarkális bazilika szent kapujának megnyitása. A Falakon kívüli Szent Pál-bazilika szent kapujának megnyitása január 18-án a keresztyények egységéért végzett imahét megnyitáskor történik, annak jeleként, hogy ezt a jubileumot egész különlegesen jellemzi az ökumenikus lelkület.

Ezenfölül elrendelem a részegyházak számára, hogy a Jubileumi Évet Urunk születése napján a székesegyházban és a társszékesegyházban a megyéspüspök által celebrált ünnepi szentmisében nyissák meg. A társszékesegyházban a celebrálást a megyéspüspök rábízhhatja egy teljhatalmú helyettesre. A vatikáni Szent Péter- és a patriarkális bazilikák szent kapuinak megnyitási szertartását követve az egyes egyházmegyék Jubileumi Évkezdéséről „A Nagy Jubileum részegyházakban történő megünneplésének rituáléja” rendelkezik, mely szerint a következő liturgikus cselekményeket kell elvégezni: stációt kell tartani egy másik templomban, melyből körmenetben vonulnak a székesegyházhoz, az evangéliumos könyvet liturgikus keretek között kell fölemelni, és olvassanak föl néhány részletet e bullából.

1999 karácsonya legyen mindenki számára fénylő ünnepnap – az isteni kegyelem és irgalmasság mély megtapasztalásának előjátéka –, melynek a Jubileumi Év lezárásáig kell tartania: 2001. január 6-ig, Urunk megjelenésének (Vízkereszt) ünnepéig. Minden hívő fogadja el az angyalok meghívását, akik szüntelenül hirdetik: „Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség a jóakarátú embereknek” (*Lk 2,14*). Így a karácsonyi idő a szent év lüktető szíve lesz, mely szétküldi az Egyház életébe a Lélek ajándékainak teljességét az új evangelizáció javára.

7. A Jubileumi Év tartalma a történelem folyamán egyre gazdagabb lett jelekben, melyek a keresztyény nép hitét tanúsítják és élesztik jámborságát. E jelek között elsőként a zarándoklatot kell említenünk. A zarándoklat ugyanis az ember alaphelyzetére utal, aki szívesen tekinti útnak az életét. A születéstől a halálig minden ember *homo viator*, ‘úton lévő ember’. A Szentírás sokszor tanúsítja a szokás fontosságát, mely szerint az emberek útra kelnek szent helyek felé. Szokás volt, hogy az izraelita elzarándokolt a városba, ahol a szövetség szekrényét őrizték, vagy ellátogatott Bét-Él (*vö. Bír 20,18*) szentélyébe, vagy Silóba, ahol Sámuel édesanyja, Anna imádsága meghallgatásra talált (*vö. ISám 1,3*). Jézus is szívesen alávetette magát a törvénynek, és fölment Máriával és Józseffel Jeruzsálemba, a szent városba (*vö. Lk 2,41*). Az Egyház története nem más, mint egy véget nem érő zarándoklat eleven naplója. Szent Péter és Pál városa, a Szentföld, a Boldogságos Szűz Mária és a szentek által megszentelt régi és új szentélyek vonzzák a hívők sokaságát, akik zarándoklatukkal erősítik jámborságukat.

A zárándoklat kezdettől fogva jelentős esemény a hívők életében, s a különböző korokban különböző kulturális formákat öltött. Emlékeztet a hívőnek a Megváltó nyomában járt személyes útjára: aszketikus gyakorlatokra, az emberi gyöngeségek megbánására, s a szív megújulására való belső készségre. A virrasztás, böjt és imádság által a zárándok előbbre jut a keresztény tökéletesség útját, amennyiben azért fáradozik, hogy Isten kegyelmének segítségével „meglett emberré legyen és elérje a krisztusi teljességet” (*Ef 4,13*).

8. A zárándoklat jeléhez kapcsolódik a szent kapu jele, melyet első alkalommal az 1423-ban tartott Jubileumi Évben a Lateráni bazilikában nyitottak meg. A bűnből a kegyelembe való átmenetre emlékeztet, melyre minden keresztény meghívást kapott. Jézus azért mondta: „Én vagyok az ajtó” (*Jn 10,7*), hogy kifejezze: senki nem mehet az Atyához, csak Őáltala. Ezzel Jézus bizonyítja, hogy egyedül Ő az Atyától küldött megváltó. Egyetlen bejárat van, mely az Istennel való közösségbe vezet: Jézus az üdvösség egyetlen és feltétlen útja. Egyedül Őrá érvényes maradéktalanul a Zsoltáros szava: „Ez az Úr kapuja, az igazak mennek be rajta” (*118,20*).

Az ajtó emlékeztet a hívő ember felelősségére, mert a küszöböt kinek-kinek magának kell átlépnie. Átmenni ezen az ajtón azt jelenti, hogy megvalljuk: Jézus Krisztus az Úr, és megerősítjük belé vetett hitünket, hogy azt az életet éljük, melyet ő ajándékozott nekünk. Olyan személyes döntés ez, mely föltételezi a választás szabadságát, s az elszakadáshoz való bátorságot, annak tudatában, hogy az ember isteni életet nyer (*vö. Mt 13,44–46*). Ezzel a lelkülettel fog elsőként a Pápa 1999. december 24-éről 25-re virradó éjszaka átlépni a szent kapun. Miközben átlépi a küszöböt, föl fogja mutatni az Egyháznak és a világnak a szent Evangéliumot, az élet és remény forrását az előttünk álló harmadik évezred számára. A szent kapun át – mely az évezred végének szimbóluma¹³ – Krisztus mélyebben bevezet minket az Egyházba, mely az Ő teste és menyasszonya. Így megértjük, milyen jelentős Péter apostol utalása, amikor azt írja, hogy Krisztussal együtt mi is mint élő kövek épülünk föl lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat hozzunk Jézus Krisztus által (*vö. 1Pt 2,5*).

9. Egy további, a hívőknek jól ismert jel a búcsú, a jubileumi események lényeges eleme. A búcsúban nyilvánul meg az Atya irgalmának teljessége, aki – leginkább a bűnbocsánatban kifejeződő szeretetével – mindenki elébe siet. Az Atyaisten megbocsátását a bűnbánat szentségében adja.¹⁴ A hívő ugyanis, aki tudva és akarva súlyos bünt követ el, kizárja magát az Istennel való kegyelmi életből és a szentségből, melyre meghívást kapott. Az Egyház a Krisztustól kapott teljhatalom alapján, tudniillik, hogy az Ő nevében megbocsássa a bűnöket (*vö. Mt 16,19; Jn 20,23*), Isten szeretetének élő jele, aki lehajol minden emberi gyöngeség fölé, hogy irgalmának karjaiban fölemelje. Igen, Egyháza szolgálata által árasztja Isten a világba irgalmasságát, azzal a drága ajándékkal, amit ősi hagyomány szerint „búcsú”-nak nevezünk.

A bűnbánat szentsége a bűnösnek „új lehetőséget nyújt a megtérésre és a megigazulás kegyelmének visszanyerésére”,¹⁵ amit Krisztus áldozata tesz lehetővé. Így újra visszatérhet Isten életébe, s részesévé válik az Egyház életének. Amikor a hívő megvallja bűneit, valóban bocsánatot nyer, s az Atyával és az ő Egyházával való közösség visszanyerésének jeleként

¹³ Vö. II. János Pál pápa: Tertio millennio adveniente apostoli levél (1994. XI. 10.) 33. p.

¹⁴ vö. II. János Pál pápa: *Reconciliatio et paenitentia* szinodus utáni levél (1984. dec. 2.), 28–34: AAS 77 (1985) 25–273.

¹⁵ KEK 1446.

újra járulhat szentáldozáshoz. Az Egyház azonban kezdettől fogva mélységesen meg volt győződve arról, hogy az Istentől teljesen ingyen ajándékozott megbocsátást követnie kell az élet tényleges megváltoztatásának, a rossztól való egyre nagyobb szabadulásnak és a belső megújulásnak. A szentségi cselekménnyel együtt kell járnia az ember saját cselekményének, a bűntől való tényleges tisztulásnak, amit vezeklésnek nevezünk. A megbocsátás nem azt jelenti, hogy e személyes folyamat fölöslegessé válik, hanem épp ellenkezőleg, értelmessé teszi, hogy az ember elfogadja és magára vállalja.

Az Istennel létrejött kiengesztelődés ugyanis nem zárja ki, hogy a bűn bizonyos következményei visszamaradjanak, melyektől még tisztulni kell. Épp e téren válik jelentőssé a búcsú, ami „az isteni irgalom teljes ajándékát” fejezi ki.¹⁶ A búcsú elengedi a bűnbánó bűnös azon bűneiért járó ideigtartó büntetését, melyekre már bocsánatot nyert.

10. Mivel a bűn megsérti Isten szentségét és igazságosságát, és megveti a személyes barátságot, melyet Isten kínál föl az embernek, kettős következményt von maga után. Egyrészt ha súlyos bűnről van szó, kizár az Istennel való közösségből és az örök életből. A bűnbánó bűnösnek Isten a maga irgalmából megbocsátja a súlyos bűnöket és elengedi az értük járó „örök büntetést”.

Ezenkívül „minden bűn, még a legkisebb is, a teremtményekhez való rendetlen ragaszkodással jár, ami szükségessé teszi a tisztulást, akár itt a földön, akár a halál után, az úgynevezett purgatóriumban (tisztítófűz, tisztítóhely). E tisztulás szabadít meg attól, amit „ideigtartó büntetésnek” nevezünk,¹⁷ ami engesztelés és eltörli mindazt, ami az Istennel és a testvérekkel való teljes közösség útjában áll.

Másrészt a kinyilatkoztatás tanítja, hogy a keresztyén nincs magára hagyva megtérése útján. Krisztusban és Krisztus által élete titokzatos kötelékkel kapcsolódik a misztikus test természetfölötti egységében a többi keresztyén életéhez. Így a hívők között a lelki javak csodálatos cseréje valósul meg, minek következtében az egyik életszentsége javára válik a másoknak, mégpedig nagyobb mértékben, mint ahogy az egyik ember bűne árthat a másoknak. Vannak emberek, akik a szeretetnek, a szenvedésnek, a tisztaságnak és az igazságnak olyan nagyszerű példáját hagyták maguk után, ami vonzza és bátorítja a többieket. A „helyettesítés” reális valóság, s az egész Krisztus-misztérium ezen alapszik. Az Ő túlradó szeretete ment meg mindnyájukat. De Krisztus szeretetéhez tartozik az is, hogy nem kárhoztat passzív befogadásra, hanem bevon üdvözítő művébe, főként a szenvedésébe. Erről szól a Kolosszei levél ismert sora: „Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik az Ő testének, az Egyháznak javára” (1,24).

Csodálatosan kifejezi e mély valóságot a *Jelenések könyvének* az a helye is, ahol az Egyházzal mint hófehérbe öltözött menyasszonyról van szó. És Szent János azt mondja: „A fehér ruha a szentek igaz tetteit jelenti” (19,8). A szentek életében szövik a fehér ruhát, ami az örökkévalóság öltözéke.

Minden Krisztustól származik, mivel azonban mi az övéi vagyunk, mindenünk az Övé, s ezáltal üdvözítő erő nyer. Ezt jelenti az „Egyház kincstára”, melyet a szentek jótettei töltenek meg. A búcsú elnyeréséért imádkozni azt jelenti, hogy belépünk e lelki közösségbe és

¹⁶ II. János Pál pápa: *Aperite portas Redemptori* bulla (1983. jan. 6.), 8. p.: AAS 75 (1983) 98.

¹⁷ KEK 1472.

egészen megnyílunk a többiek felé. Hiszen a lelki életet sem éli senki egyedül önmagának. S a lélek saját üdvösségének gondja csak akkor szabadul meg a félelemtől és az önzéstől, ha törődni kezd mások üdvösségével is. Ez a szentek közösségének valósága – a „helyettesítő tevékenység” misztériuma – és az imádságnak mint a Krisztussal és az Ő szentjeivel való egység útjának valósága. Krisztus magához emel minket, hogy vele együtt szőjük meg az új emberi nem makulátlan ruháját, Krisztus jegyesének hófehér köntösét. A búcsúról szóló tanítás elsőként azt világítja meg, hogy „mily szomorú és keserves elfordulni az Úrtól és Istentől (vö. *Jer 2,19*). Amikor ugyanis a hívők búcsút nyernek, megértik, hogy saját erejükből nem lettek volna képesek jóvátenni a bajt, amit bűnükkel magukra és a közösségre hoztak; ez üdvös alázatosságra készíteti őket.”¹⁸ A szentek közössége, mely a hívőket Krisztussal és egymással összekapcsolja, arról is beszél, mennyire lehet segíteni másokat – élőket és holtakat egyaránt –, hogy egyre bensőségesebb kapcsolatban legyenek a mennyei Atyával.

E tanításra támaszkodva és az Egyház anyai szeretetét képviselve elrendelem, hogy minden hívő, ha megfelelően fölkészült, az egész Jubileumi Év folyamán bőségesen részesülhet a búcsúk ajándékában, abban a formában, ahogy azt az e bullához mellékelt rendelkezés mondja (lásd a csatolt dekrétumot).

11. A mondott jelek a jubileumi ünneplés hagyományához tartoznak. Isten népe azonban éber lélekkel Isten irgalmának további jeleit is fölismerheti a Jubileumi Évben. *Tertio millennio adveniente* apostoli levelemben utaltam néhány ilyen jelre,¹⁹ melyek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a jubileum rendkívüli kegyelmeit intenzívebben tudjuk átélni. Röviden felsorolom őket.

Ilyen elsőként az emlékezés megtisztításának jele: mindenkitől az alázat bátor cselekedetét igényli, tudniillik azoknak a vétségeknek a megbocsátását, melyeket a Krisztus nevét viselők követtek és követnek el.

A Szent Év lényege szerint a megtérésre hívás ideje. A megtérés volt Jézus igehirdetésének első szava is, és sokatmondóan a hit készségéhez kapcsolódik: „Térjete meg és higgyetek az evangéliumnak!” (*Mk 1,15*). A parancsoló mód, amit Krisztus itt alkalmaz, annak tudatosításából fakad, hogy „betelt az idő” (uo.). Isten idejének beteljesedése a megtérésre szólító fölhívásba fordul át. A megtérés azonban a kegyelem gyümölcse. A Szentlélek készítet mindenkit arra, hogy „magába szálljon” és rájőjjön, hogy vissza kell térnie az atyai házba (vö. *Lk 15,17–20*). A lelkiismeretvizsgálat tehát a személyes lét egyik legjelentősebb tevékenysége. Általa szembesül ugyanis minden ember a tulajdon életének valóságával, s fölfedezi, hogy cselekedetei mennyire eltávolodtak az eszménytől, amit maga elé tűzött.

Az Egyház története az életszentség története. Az Újszövetség nyomatékosan megerősíti a megkeresztelt emberek következő sajátosságait: olyan mértékben „szentek,” amilyen mértékben elkülönülnek a gonosz hatalma alatt álló világtól, s átadják magukat az egy és igaz Isten imádságának. Ez az életszentség nyilvánul meg az Egyház által szentté és boldoggá avatottak sokféle élettörténetében éppúgy, mint annak a férfiakból és nőkből álló, hatalmas seregnek az életében, melyet lehetetlen megszámlálni (vö. *Jel 7,9*). Az ő életük az

¹⁸ VI. Pál pápa: *Indulgentiarum doctrina* ap. konstitúció, (1967. jan. 1.) 9. p.: AAS 59 (1967), 18.

¹⁹ Vö. 33, 37, 51. p.

evangélium igazsága mellett tanúskodik, és a világ számára látható jelét adja a tökéletesség lehetőségének. Azt azonban be kell látnunk, hogy a történelem sok olyan eseményt is följegyzett, melyek a kereszténység ellentanúságai. A kötelék miatt, mely a titokzatos testben összekapcsol minket, mi magunk is hordozzuk az előttünk éltek bűneinek és tévedéseinek terhét, akkor is, ha tetteikért nincs személyes felelősségünk és nem tudunk a szíveket egyedül ismerő Isten ítélőszéke előtt helyettük felelni. De mi magunk is, akik az Egyház fiai és leányai vagyunk, vétettünk, és akadályoztuk, hogy Krisztus menyasszonya teljes szépségében ragyogjon. A mi bűneink akadályozták a Szentlélek működését sok ember szívében. Hitünk gyöngesége sokakat közömbösségbe taszított és távol tartott a Krisztussal való igaz találkozástól.

Mint Péter utóda sürgetem, hogy az Egyház az életszentségnek Urától kapott ajándékától megerősítve boruljon térdre Isten előtt az irgalmasság ezen évében, és kérjen bocsánatot gyermekei korábbi és jelenlegi bűneiért. Mindnyájan vétkeztek és Isten előtt senki sem mondhatja magát igaznak (vö. *1Kir 8,46*).

Őszintén ismételjük meg: „Vétkezünk” (*Jer 3,25*), de bizonyosnak kell lennünk abban, hogy „ahol eláradt a bűn, ott túláradt a kegyelem” (*Róm 5,20*).

Az ölelés, amit az Atya annak tartogat, aki bűnbánattal visszatér hozzá, lesz a jutalom a saját és mások bűneinek alázatos belátásáért; e belátás annak a mély köteléknek a tudatára támaszkodik, mely Krisztus titokzatos testének minden tagját egybeköti. Fölszólítom a keresztényeket, hogy vallják meg Isten és az emberek színe előtt ellenük elkövetett vétkeiket. Úgy kell ezt megtenniük, hogy semmi viszonzást nem várnak, s erőt egyedül Isten szeretetéből merítsenek, „mely kiáradt a szívünkbe” (*Róm 5,5*). Bizonyára lesznek olyanok, akik előítélet mentesen képesek lesznek elismerni, hogy a múltban és a jelenben gyakran történtek és történnek kirekesztések, igazságtalanságok és üldözések az Egyház fiaival és leányaival szemben.

E Jubileumi Évben senki ki ne zárja magát az atyai ölelésből. Senki ne viselkedjen úgy, mint az idősebb testvér az evangéliumi példázatban, aki nem akart bemenni a házba, hogy részt vegyen az ünneplésben (vö. *Lk 15,25–30*). A megbocsátás fölötti örömmel erősebbnek és nagyobbak kell lennie minden bosszankodásnál. Ha ez megtörténik, a menyasszony abban a szépségben és életszentségben ragyog föl a világ szeme előtt, amit az Úr kegyelméből nyer. 2000 éve az Egyház az a jászol, melybe Mária fekteti Jézust, és minden nép imáadására és szemlélődésére bízta. A menyasszony alázatossága még inkább ragyogtassa föl az általa őrzött és ünnepelt Eucharisztia fönségét és erejét. A kónszekrált kenyér és bor színe alatt nyilatkoztatja ki a föltámadott és megdicsőült Jézus Krisztus mint a pogányok világossága (vö. *Lk 2,32*) megtestesülésének folyamatosságát. Elevenen és valóságosan közöttünk marad, hogy a hívőket testével és vérével táplálja.

Tekintetünket határozottan a jövő felé kell fordítanunk. Az irgalmas Atya nem számítja be a bűnöket, melyeket valóban megbántunk (vö. *Iz 38,17*). Valami új valósul meg, és a megbocsátó szeretet elővételezi az új eget és új földet. A következő évezred keresztény tanúságtétele érdekében erősödjék a hit, növekedjék a remény és legyen egyre tevékenyebb a szeretet.

12. Isten irgalmasságának ma egész különlegesen szükséges jele a szeretet, mely megnyitja a szemünket mások nyomorúságára, akik szegénységben a társadalom peremén élnek. Ez az állapot ma széles rétegeket érint, és a halál árnyékával borít be egész népeket. Az

emberiség a rabszolgaságnak új és a múltból ismert formáknál kifinomultabb változataival találja magát szemben. Nagyon sok ember számára a szabadság tartalom nélküli, üres szó marad. Nem kevés nép, főként a legszegényebb nemzetek, olyan adósságteher alatt görnyednek, melyeknek visszafizetése gyakorlatilag lehetetlen. Teljesen világos, hogy a bármely nyelvű, fajú, nemzetiségű s vallású népek sikeres együttműködése nélkül lehetetlen igazi haladást megvalósítani. Meg kell szüntetni az elnyomás minden formáját, melyek az egyesek uralmát jelentik mások fölött: ilyen esetekben az igazságtalanság bűnéről van szó. Aki csak arra törekszik, hogy itt a földön gyűjtsön kincseket (vö. *Mt 6,19*), nem Istenben gazdagodik (vö. *Lk 12,21*).

Ezenkívül meg kell teremtenünk a nemzetközi szolidaritás és együttműködés új kultúráját, melyben mindenki – főleg a gazdag országok és a magánvállalkozók – felelősséget vállal egy olyan gazdasági modellért, mely minden embernek javára szolgál.

Tovább nem odázható az óra, amikor a szegény Lázár is helyet foglalhat a dúsgazdag ember mellett, ugyanannak a lakomának részeseként, s nincs többé arra kényszerítve, hogy a gazdag asztaláról lehullott morzsákkal táplálkozzék (vö. *Lk 16,19–31*). A kiáltó szegénység erőszak, bosszú és botrány forrása. Segítséget csak az igazságosság, s ezáltal a béke melletti tevékeny elkötelezettség hozhat.

A Jubileumi Év továbbá fölhívás a szív megtérésére az életmód megváltoztatása által. Arra emlékeztet mindenkit, hogy sem a föld javait nem sajátíthatja ki istenként, sem az ember fölötti hatalmat nem követelheti abszolút módon, mert a föld Istené, és egyedül hozzá tartozik: „A föld az enyém, ti csak jövevények és vendégek vagytok nálam” (*Lev 25,23*). Bárcsak megérintené a kegyelem ezen éve azok szívét, akik kezükben tartják a népek sorsát!

13. Maradandó, de mindmáig nagyon beszédes jel a keresztény szeretet igazsága mellett a vértanúk emlékezete. Tanúságtételüket nem szabad elfelejteni. Ők azok, akik az evangéliumot hirdették, amikor szeretetből odaadták életüket. A vértanúk, főként napjainkban, annak a nagyobb szeretetnek jelei, mely minden más értéket magában foglal. A vértanúk halála Krisztus kereszten elhangzott szavait visszhangozza: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek” (*Lk 23,34*). A hívő ember, aki keresztény hivatását – mely a kinyilatkoztatás alapján magába zárja a vértanúság lehetőségét is – komolyan vette, nem zárhatja ki ezt a lehetőséget élete horizontjáról. A Krisztus születése óta eltelt 2000 évre állandóan jellemző a vértanúk tanúságtétele.

Immár végéhez közeledő évszázadunk elsősorban a nemzeti szocializmus, a kommunizmus, a faj- vagy népiertás következményeként megszámlálhatatlan vértanút adott. Mindenféle társadalmi rétegből származó emberek szenvedtek a hitükért, amikor életükkel fizettek Krisztushoz és az Egyházhoz ragaszkodásukért, vagy bátran vállaltak hosszú évekig tartó fogságot és kirekesztettséget, de nem hajoltak meg olyan ideológia előtt, mely a kormányzásban kegyetlen diktatúrává vált. Pszichológiai szempontból a vértanúság a leghatásosabb bizonyíték a hit igazsága mellett, mely a legkegyetlenebb halálnak is emberi arcot tudott adni, és szépségét a legszörnyűbb üldözések közepette is meg tudta mutatni.

A jövő Jubileumi Év kegyelmeitől eltelve lelkesebben tudjuk majd énekelni az Atyának a hála himnuszát: „*Jeles mártírseregek magasztalnak tégedet.*” Igen, azok seregéről van szó, akik „megmosták ruhájukat, és kifehérítették a Bárány vérében” (*Jel 7,14*). Ezért kötődik az Egyház szerte a földön a vértanúk tanúságához, s kell őriznie gondosan emlékezetüket. Isten népe e minden életkorból, nyelvből és nemzetből származó, hiteles

győzők példájától hitében megerősödve, bizalommal lépje át a harmadik évezred küszöbét. A hívők szívében a vértanúság fölötti csodálathoz kapcsolódják a vágy, hogy ha a körülmények úgy kívánnák, Isten kegyelmével követhessék példájukat.

14. A jubileum öröme nem volna teljes, ha tekintetünk nem fordulna arra, aki az Atya iránti teljes engedelmisséggel világra szülte nekünk Isten Fiát. Mária számára Betlehemben jött el a „szülés ideje” (*Lk 2,6*); Szentlélekkel eltele hozta világra az új teremtés Elsőszülöttét. A hivatásnak megfelelően, hogy Isten Anyja legyen, szűzi fogásától kezdve teljességgel megélte anyaságát, és a Golgotán, a kereszttel koronázta meg. Ott, Krisztus csodálatos ajándékaként, az Egyháznak is Anyja lett, aki mindenkinek megmutatja a Fiúhoz vezető utat.

Mária, a Szűz olyan nő volt, aki tudott csöndben lenni, odahallgatni, és oda tudta adni magát az Atya kezébe. Azért mondja őt „boldognak” minden nemzedék, mert a Szentlélek által benne véghezvitt csodát föl tudta ismerni. A népek soha nem hagynak föl azzal, hogy az irgalmasság Anyját segítségül hívják, és mindig az ő oltalma alá futnak. Ő – aki Fiával, Jézussal és férjével, Józseffel zarándokolt Isten szent templomába – őrizze mindazok útját, akik ebben a Jubileumi Évben zarándokok lesznek. A következő hónapokban nagyon az ő közbenjárásába ajánlom a keresztény népet, hogy nyerje el az irgalmasság és a kegyelem teljességét, miközben a 2000. év is betelik azóta, hogy Megváltónk megszületett.

Az Atyaistené legyen az Egyház dicsőítése a Szentlélekben a megváltás ajándékáért a mi Urunk Jézus Krisztusban most és mindörökké.

Kelt Rómában, Szent Péternél, november 29-én, az Úr 1998. esztendejében, Advent első vasárnapján, pápaságom 21. évében.

II. János Pál pápa

A jubileumi búcsú elnyerésének szabályai

A jelen dekrétummal, mely a Szentatyának a 2000. év nagy jubileumát meghirdető bullájában kifejezett akarata szerint készült, és ugyanettől a pápától kapott teljhatalom erejében az Apostoli Poenenciária a következőkben határozza meg a jubileumi búcsú elnyerésének rendjét:

Mindazok a hívők, akik megfelelő fölkészültséggel rendelkeznek, az alább következő szabályok szerint a teljes Jubileumi Évben gazdagon részesedhetnek a búcsú ajándékában.

Föltételezvé, hogy az akár általános formában, akár különleges leiratban engedélyezett búcsúk a nagy jubileum idején is érvényben maradnak, emlékeztetünk arra, hogy a jubileumi búcsú a tisztítótűzben szenvedő lelkek javára fordítható: ez nagyszerű lehetőséget biztosít a természetfölötti szeretet gyakorlására azon kötelék alapján, mely a Krisztus titokzatos testében még a földön zarándokló hívőket egyesíti azokkal, akik már bevégezték földi életüket. De a Jubileumi Év folyamán is érvényben marad a szabály, hogy teljes búcsút napjában csak egyszer lehet nyerni.²⁰

A jubileum csúcspontja az Atyaistennel való találkozás a megváltó Jézus Krisztus által, aki Egyházában, főleg a szentségekben van jelen. Ezért a Jubileumi Év egész útjának – amit a zarándoklat készít elő – kiinduló- és végpontja a szentgyónás és az Eucharisztia, Krisztus húsvéti misztériumának ünneplése, aki a mi békénk és kiengesztelésünk. Ez az az átalakító találkozás, mely az önmaga és mások számára elnyert búcsú ajándékára lehetőséget ad.

A szentségi gyónás elvégzése után, melynek a CIC 960. kánonja és a CCEO 720. kánon 1. §-a szerint személyesnek és teljesnek kell lennie, a hívő a búcsú feltételének teljesítésével elnyerheti a teljes búcsú ajándékát megfelelő időszakban naponta is, akár önmaga, akár más számára, anélkül, hogy naponta gyónnia kellene. Jobb azonban, ha a hívők gyakran gyónnak annak érdekében, hogy a szív megtérése és tisztasága növekedjék.²¹ A szentáldozásnak, mely minden búcsúhoz szükséges, ugyanazon a napon kell történnie, melyen az előírt cselekményt elvégzik.²²

E két kiemelkedő mozzanathoz kapcsolódnia kell az Egyházzal való közösség tanúsításának, ami a Szentatya szándékára végzett imádsággal történik, továbbá a felebaráti szeretet cselekedetének, valamint a vezeklésnek az alább meghatározott módon: e cselekményeknek ki kell fejezniük a szív igaz megtérését, melyre a Krisztussal való közösség a szentségekben elvezet. Ugyanis Krisztus a mi megbocsátásunk és engesztelésünk a bűneinkért (vö. *IJn* 2,2). Amikor Ő a Szentlelket, aki „az összes bűnök bocsánata”,²³ kiárasztja a hívők szívébe, mindenkit elvezet a gyermeki és bizalom teli találkozásra az irgalmasság Atyjával. E találkozásból fakad a törekvés a megtérésre és a megújulásra, az egyházi közösségre és a testvéri szeretetre.

A Jubileumi Évben is érvényben marad a szabály, mely szerint a gyóntató, azok számára, akik akadályoztatva vannak, mind az előírt cselekményt, mind a megszabott föltételeket megváltoztathatja.²⁴

A klauzúras szerzetesek és szerzetesnők, a betegek és mindazok, akik lakásukat nem tudják elhagyni, a meghatározott templom helyett házuk kápolnáját kereshetik föl; ha ez sem

²⁰ Vö. *Enchiridion indulgentiarum*, 1986. 21,1.

²¹ Ua. 23, 1-2. §.

²² Vö. ua. 23, 3. §■

²³ „Quia ipse est remissio omnium peccatorum”: *Missale Romanum*, húsvét 7. vasárnapja utáni szombat, super oblata.

²⁴ Vö. *Enchiridion indulgentiarum*, 1986. 27.

lehetséges, a búcsút elnyerhetik úgy, hogy lélekben csatlakoznak azokhoz, akik a megszabott cselekedetet rendes módon teljesítik, és imádságaikat, szenvedésüket, nélkülözéseiket följánlják Istennek.

A hívők a következő feltételek mellett nyerhetik el a teljes búcsút:

1) *Rómában*, ha elzarándokolnak az egyik patriarkális bazilikába – a Vatikáni Szent Péter-, a Lateráni Szentséges Megváltó-, a Santa Maria Maggiore-, vagy a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikába –, és ott áhítattal részt vesznek szentmisén vagy más liturgikus szertartáson, például laudesen vagy vesperáson, vagy egyéb jámborsági gyakorlaton (pl. keresztút, rózsafüzér, Akatisztosz-himnusz); ezenkívül, ha csoportosan vagy egyenként meglátogatják a négy patriarkális bazilika egyikét, és ott megfelelő ideig szentségimádást végeznek és áhítattal imádkoznak, majd elimádkozzák a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet. A nagy jubileum alkalmával a négy patriarkális bazilikához kapcsoljuk azonos föltételek mellett a következő helyeket: Santa Croce in Gerusalemme-, San Lorenzo al Verrano-bazilikákat, a Madonna del Divino Amore-szentélyt és a keresztény katakombákat.²⁵

2) *A Szentföldön*. Ha azonos feltételek mellett meglátogatják a jeruzsálemi Szent Sír-, a betlehemi Születés-templomokat vagy a názáreti Angyali üdvözlés-bazilikát.

3) *Egyéb egyházkormányzati területeken*. Ha elzarándokolnak a székesegyházba vagy a megyéspüspök által meghatározott templomokba vagy helyekre, s ott áhítattal részt vesznek liturgikus szertartáson vagy más ájtatossági gyakorlaton, mint fentebb, Róma városánál mondtuk. Ezenkívül, ha csoportosan vagy egyénileg meglátogatják a székesegyházat vagy a megyéspüspök által meghatározott szentélyt, és ott megfelelő időt töltenek áhítatos imádságban, majd elimádkozzák a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet.

4) *Bárhol*, ha megfelelő időben szükségben vagy nehéz körülmények között lévő testvéreket és nővéreket (betegek, foglyok, egyedülálló öregek, mozgáskorlátozottak stb.) meglátogatnak, és lélekben Krisztushoz zarándokolnak, aki ezekben az emberekben jelen van (vö. Mt 25,34-36), és az egyéb lelki és szentségi föltételeknek, beleértve az előírt imádságokat is, eleget tesznek. A hívők a Szentév folyamán bizonyára gyakran tesznek ilyen látogatásokat; minden ilyen látogatással teljes búcsút nyerhetnek, de naponta természetesen csak egyszer.

A jubileumi teljes búcsú olyan önkéntes vállalásokkal is elnyerhető, melyek a jubileum lényegét jelentő bűnbánatot foghatóan és nagylelkűen kifejezik. Pl., ha a hívők legalább egy napig tartózkodnak a fölösleges fogyasztástól (nem dohányoznak, nem fogyasztanak alkoholos italt, az általános egyházi szabályok és a Püspöki Konferenciák helyi rendelkezései szerint böjtölnek vagy megtartóztatják magukat), és egy arányos pénzösszeget a szegények javára fordítanak; ha tekintélyes módon támogatnak vallási vagy szociális kezdeményezést (főként árva gyermekek, nehéz helyzetben lévő fiatalok, rászoruló öregek, bevándorlók életkörülményeinek javításával); ha szabad idejükből megfelelő részt olyan tevékenységre fordítanak, ami a közösség javára szolgál, vagy hasonló formákban személyes áldozatokat vállalnak.

Kelt Rómában, az Apostoli Poenitenciáriából
1998. november 29-én, Advent első vasárnapján.

William Wakefield Baum
bíboros, főpenitenciárius

Luigi De Magistris
c. püspök, régens

²⁵ Vö. Enchiridion indulgentiarum, 1986. 14. engedély.

II. János Pál pápa imádsága a Jubileum utolsó előkészületi évére

Áldott légy, Urunk,
Atyánk a mennyben.
Végtelen irgalmasságodban
elfogadtad az ember gyarlóságát
és nekünk ajándékoztad
Jézust, a te Fiadat,
aki Máriától született.
Ő a mi Szabadítónk és Barátunk,
Testvérünk és Megváltónk.
Hála neked, jóságos Atyánk,
a Jubileumi Év ajándékáért.
Engedd, hogy a kegyelem ideje legyen,
a nagy visszatérés éve
az atyai házba,
ahol te várod a tékozló fiúkat,
hogy szeretettel és megbocsátással
karjaidba zárd
és ünnepi ruhába öltöztetve
asztalodhoz ültesd őket.

Dicsérünk téged, Atyánk, mindörökké!

Jóságos Atyánk,
a Szentévben váljék erősebbé a szeretet
irántad és a felebarát iránt:
Krisztus tanítványai támogassák
az igazságosságot és a békét.
A szegényeknek
hirdettség az evangélium,
s az Anyaszentegyház mutassa meg
különleges szeretetét
a kicsinyek és kitaszítottak iránt.

Dicsérünk téged, Atyánk, mindörökké!

Igaz Atyánk,
a nagy jubileum
legyen kedvező alkalom,
hogy minden katolikus
találja újra örömét
Igéd hallgatásában,
és abban, hogy
akaratodra hagyatkozva élhet.
Hadd tapasztalják meg,
mit jelent a testvéri közösség,
ha közösen törik meg a kenyeret,
és együtt dicsérnek téged
himnuszokkal és lelki énekekkel.

Dicsérünk téged, Atyánk, mindörökké!

Nagyirgalmú Atyánk,

A Szentév legyen a kitárulkozás,
a dialógus és a találkozás
ideje mindazokkal,
akik Krisztusban hisznek,
és más vallások követőivel:
mérhetetlen szeretettedben
légy gazdagon irgalmas mindenki iránt.

Dicsérünk téged, Atyánk, mindörökké!

Istenünk, mindenható Atyánk,
engedd összes gyermekednek megtapasztalni,
hogy úton vannak feléd,
az ember végső célja felé,
s hogy van kísérőjük,
aki jót akar nekik:

Mária, a tiszta szeretet képe,
akit eleve arra választottál,
hogy Krisztus Anyja
és az Egyház Anyja legyen.

Dicsérünk téged, Atyánk, mindörökké!

Neked, aki az élet Atyja,
kezdet nélküli forrás,
a legfőbb jó és örök világosság vagy,
a Fiúval és a Szentlélekkel együtt
legyen tisztelet és dicsőség,
dicséret és hála mindörökkön-örökké!
Ámen.

Kiskatekizmus a szentévi teljes búcsú elnyeréséről

1. Mi a búcsú?

A búcsú

Isten színe előtt a már megbocsátott bűnökért járó ideigtartó büntetések elengedése részben vagy teljesen, amit megfelelően felkészült katolikus hívő, ha teljesítette a kiszabott feltételeket, elnyerhet az Egyház segítségével, mely mint a megváltás szolgálója a Megváltó Krisztus, a Boldogságos Szűz Mária és az összes szentek elégtételt nyújtó érdemeinek kincstárát hivatalosan kezeli, és abból részesítheti tagjait.

2. Mit jelent a büntetések elengedése?

Isten országában rend van és igazságosság: minden jótett jutalmat és minden rossz tett, azaz bűn, büntetést kap, vagy e földi életben, vagy a másvilágon. Miként a jutalom arányos a jótett érdemével, úgy a büntetés is arányos a bűn rosszaságával. A bocsánatos bűnökért ideig tartó, a halálos bűnökért örökké tartó büntetés, azaz kárhozat jár. Ha az ember bocsánatot nyer a bűneire, visszakapja az elvesztett kegyelmi életet, s újra kedvessé válik Isten szemében. Ez Isten irgalmának ajándéka. Isten azonban igazságos is, és igazságossága megköveteli, hogy az elkövetett bűnök büntetést kapjanak. Ezért marad vissza mind a halálos, mind a bocsánatos bűnök megbocsátása után bizonyos mennyiségű, azaz bizonyos ideig tartó büntetés, melyet az ember vagy leró, vagy elengedését külön ajándékként megkapja. Ez az ajándék a BÚCSÚ.

3. Miért éppen *búcsúnak* nevezzük ezt az ajándékot?

Ennek az ajándéknak a latin neve *indulgentia*, ami azt jelenti, hogy *elengedés*. Ez az elnevezés Isten és a Pápa oldaláról nézi az ajándékot, és az elengedés gesztusát emeli ki. A magyar név az ajándékot nyerő lélek oldaláról nézi a kérdést, és innen úgy látszik, hogy az ember búcsút vehet a különben reá váró büntetésektől, azaz megszabadul tőlük. E búcsúvétel alapján adták eleink a *búcsú* nevet az elengedés ajándékának.

4. Mit jelent, hogy részben vagy teljesen engedi el Isten nevében az Egyház az ideig tartó büntetéseket?

Azt jelenti, hogy a búcsút engedélyező Pápa Isten nevében teljesen eltörli az ideigtartó büntetéseket, ez a teljes búcsú. Ekkor a lélek megszabadul minden tartozásától. Ha az elengedés csak részleges, akkor a lélek adósságainak csak egy részétől szabadul meg, ez a részleges búcsú.

5. Miért csak az ideig tartó büntetéseket engedi el így Isten?

Azért, mert megtért gyermekeit részesíti Krisztus és a szentek érdemeiben. Az örök kárhozatot csak a megtéréssel lehet elkerülni, ezt pedig az ember helyett senki meg nem teheti. Örök büntetését tehát senki más nem tudja helyette kikerülni.

6. Miért fontos annak hangsúlyozása, hogy a már megbocsátott bűnökért járó ideig tartó büntetések elengedése a bűcsú?

Mert a bűcsú kegyelmi ajándék, mely feltételezi, hogy a bűnbánat és a bűnbocsánat révén az ember a kegyelem állapotában van, és méltó ennek az ajándéknak a fogadására. Ellentmondást jelentene a kegyelem rendjében, ha az ember bűnös létére külön kegyelmi ajándékot kérhetne és kapna.

7. Mit jelent az, hogy a bűcsú Isten színe előtti elengedése az ideig tartó büntetéseknek?

Azt jelenti, hogy a bűcsú nem a földi jogrendbe tartozik, hanem kegyelmi ajándék, amely Isten előtt hatályos, és az örök életre szól.

8. Ki engedélyezhet bűcsút az Egyházban?

- Bűcsút csak azok engedélyezhetnek, akik az Egyházban az oldás és a kötés hatalmának birtokában vannak, s amit feloldanak a földön, „fel lesz oldva a mennyekben is”.
- Olyan bűcsút, amely az összes katolikus hívő számára elnyerhető, csak a *Pápa* engedélyezhet, akár részleges, akár teljes bűcsúról van szó.
- Egyházmegyéjünkben bizonyos alkalmakkor a *megyéspüspökök* is engedélyezhetnek a hívőknek részleges, olykor teljes bűcsút is.

9. Ki nyerhet bűcsút?

Bűcsút bármelyik katolikus hívő nyerhet, aki lélekben felkészült a bűcsú fogadására, és teljesítette a feltételeket, amelyekhez az Egyház a bűcsút kötötte.

10. Csak katolikus hívő nyerhet bűcsút?

Igen, mivel a bűcsú a Péternek, azaz a Pápának adott oldó és kötő hatalom ajándéka. Ezért aki nincs a hit, a szentségek és az egyházkormányzat közösségében a Pápával – azaz nem katolikus –, az nem kaphatja meg a Pápa közvetítésével a bűcsú ajándékát sem.

11. Tehát a nem katolikusok nem nyerhetik el ideig tartó büntetéseik elengedését?

A bűcsú módján nem. De jótetteikkel ők is szerezhetnek érdemeket, amelyeket Isten beszámít nekik a büntetések törlesztéseként.

12. Mit jelent a bűcsúra való lelki felkészültség?

A lélek kegyelmi állapotát és bizonyos cselekedeteit, melyeket az Egyház külön meghatároz a bűcsúk engedélyezésekor.

13. Milyen felkészültséget kíván a részleges bűcsú?

A részleges bűcsú elnyeréséhez a katolikus hívőnek:

- a) *kegyelem állapotában kell lennie* – azaz nem lehet halálos bűnben.
- b) *Akarnia kell a részleges bűcsú elnyerését*, legalább ezzel az általános szándékkal: „mindig el akarom nyerni a lehetséges részleges bűcsúkat”.

14. Milyen felkészültséget kíván a teljes bűcsú?

A teljes bűcsú elnyeréséhez szükséges:

- a) *Szentségi gyónás* – annak kifejezéséül, hogy az Egyház bűnbocsátó hatalma által akar megbékélni a lélek Istennel.
- b) *Szentáldozás, lehetőleg a teljes bűcsú elnyerésének napján* – a Krisztussal való szentségi közösség megvalósításáért.

- c) *A teljes bűcsű elnyerésének legalább általános szándéka.*
- d) *Mentesség minden bűnhöz, még a bocsánatos bűnökhöz való ragaszkodástól is.*
- c) *Imádság a Szentatya szándékára.*

15. Minden teljes bűcsűhoz külön gyónás kell?

Nem, mert a szentgyónás csak azért szükséges, hogy a kegyelmi állapotot a lélek szentségi szinten nyerje vissza. Teljes bűcsű egy szentgyónás után mindaddig nyerhető, amíg a lélek a kegyelem állapotában marad.

16. Minden teljes bűcsűhoz külön szentáldozás kell?

Igen. Mivel teljes bűcsút napjában csak egyszer lehet nyerni, azon a napon, amelyen teljes bűcsút akar nyerni a lélek, áldoznia kell.

17. Ha valaki bűcsút nyer, továbbadhatja-e másnak?

Igen, de bűcsű csak a tisztítótűzben szenvedő lelkeknek adható tovább. A szenteknek nem ajándékozható, mert nekik már nincs rá szükségük. A földön élő embereknek pedig bűcsű nem adható át.

18. Miért nem nyerhető földön élő felebarátaink részére bűcsű?

Azért, mert a bűcsű a Megváltó Krisztussal és az Egyházzal való közösség gyümölcse. E kapcsolat pedig teljesen személyes, más helyett meg nem valósítható, senkitől át nem vállalható.

19. S ha éppen azért akarom másnak nyerni a bűcsút, mert nem ismeri, vagy nem akarja elnyerni?

Ha nem ismeri a bűcsúról szóló tanítást, föl kell világosítani és meg kell tanítani a bűcsűnyerés módjára.

Ha pedig nem akar bűcsút nyerni, akkor a hit és a belátás kegyelmét kell kérni számára.

20. És a tisztítótűzben szenvedő lelkekért miért lehet felajánlani a bűcsút?

Azért, mert ők már nem tudnak segíteni magukon, de a kegyelem állapotában vannak, és a bűcsű által megnyilvánul irántuk is az Egyház anyai szeretete.

21. Hányszor lehet napjában bűcsút nyerni?

- a) Részleges bűcsút sokszor lehet nyerni, ahányszor csak sikerül olyan jót tenni, ami részleges bűcsűvel jár.
- b) Teljes bűcsút azonban, rendes körülmények között, napjában csak egyszer nyerhetünk.

22. Mit jelent az, hogy *rendes körülmények között*?

Azt jelenti, hogy abban az esetben, ha az ember a következő napot is megkapja Istentől ajándékba. Akinek ugyanis földi élete befejeződik, az halála pillanatában akkor is elnyerheti a haldoklóknak szóló teljes bűcsút, ha aznap már nyert teljes bűcsút.

23. Rendes körülmények között mikor és mivel lehet teljes bűcsút nyerni?

Feltételezve a 14. kérdésben mondottakat, teljes bűcsű nyerhetünk:

- a) A szentévben.
- b) Legalább félórás jámbor szentírásolvasással.
- c) Legalább félórás szentségimádással.

- d) A keresztút elvégzésével.
- e) Templomi vagy családi közösségben legalább öt tized Rózsafüzér elimádkozásával.
- f) Nagypénteken a Kereszt imádásakor.
- g) Halottak napján és nyolcadában.
- h) A Pápa *Urbi et orbi* áldásának vételekor.

24. Honnan való a Szentév gondolata?

Az Ószövetségből, a Jóbél-év törvényéből (lásd MTörv 25. fej.). A Törvény szerint minden ötvenedik esztendő a nagy megújulás éve lett volna, melynek értelmében az eladott föld és ház visszaszállt eredeti tulajdonosára; a rabszolgákat fel kellett szabadítani; a hitelezésből származó adósságokat el kellett engedni.

Ezt a törvényt azonban, úgy tűnik, Izraelben soha nem tartották meg. Az Úr Krisztus meghozta a teljes megújulást, nem szociális síkon, Izraelnek, hanem a lelkek világában minden embernek: visszaadja a lélek szabadságát és elveszített kincseit. Ezért olyan fontos, hogy amikor az Úr Jézus a názáreti zsinagógában nyilvánosság elé lépett, Izaiásnak éppen azt a részét olvasta, amelyben „az Úr kedves esztendejének”, a jubileumi évnek meghirdetéséről szól a jövendölés (Lk 4, 16-20).

25. Mióta ül az Egyház szentévet?

1300 óta. Ugyanis VIII. Bonifác pápa hirdette meg az első szentévet 1300-ra, hogy sok háborúskodás és az Egyházzal való ellenségeskedés után módot adjon a hívőknek a megbékélésre Istennel, az Egyházzal és egymás között.

26. Hogyan hirdette meg VIII. Bonifác a szentévet?

VIII. Bonifác kihirdette: „A Pápa teljes bűcsút engedélyez mindazoknak, akik elzarándokolnak Rómába, végiglátogatják a nagy római bazilikákat, gyónnak, áldoznak és imádkoznak a Pápa szándékára. A római gyóntatók a szentév idejére rendkívüli meghatalmazásokat kaptak, melyek alapján olyan bűnösöket is feloldozhattak, akiknek egyébként a püspökhöz vagy közvetlenül a Pápához kellett volna fordulniuk feloldozásért.”

27. Az Egyházban is 50 évenként van szentév, mint az Ószövetségben volt?

Nem. VIII. Bonifác pápa úgy gondolta, hogy százévenként hirdessenek majd az utódai szentévet. Ez azonban sokakat kizárt volna a szentévi bűcsú lehetőségéből, ezért VI. Kelemen pápa már 1350-ben úgy rendelkezett, hogy szentévet hirdet, és utána ötvenévenként tegyék ugyanezt a pápák. De még ez is túlságosan ritkának tűnt, ezért V. Miklós pápa 1450-ben 25 évenként ismétlődőnek rendelte a szentévet.

28. Mi a szentévi bűcsú?

Időhöz kötött teljes bűcsú, melyet a pápa az egész Egyháznak engedélyez, általában egy esztendőre, azért, hogy a hívek rádöbbenjenek katolikus voltuk kegyelmére.

29. Ki határozza meg a szentévi teljes bűcsú elnyerésének szabályait?

Az Apostoli Poenitenciária, a Szentatyától kapott teljhatalom erejében.

30. Ki nyerheti el a szentévi teljes bűcsút?

Mindazok a katolikus hívők, akik megfelelő fölkészültséggel rendelkeznek.

31. Csak magunk számára nyerhető el a szentévi teljes búcsú?

Nem, a jubileumi búcsú a tisztító tűzben szenvedő lelkek javára is fordítható: ez nagyszerű lehetőséget biztosít a természetfölötti szeretet gyakorlására azon kötelék alapján, mely a Krisztus titokzatos testében a még földön zarándokló hívőket egyesíti azokkal, akik már bevégezték földi életüket.

32. Hány teljes búcsú nyerhető naponta a szentév folyamán?

Jubileumi Év folyamán is érvényben marad a szabály, hogy teljes búcsút napjában csak egyszer lehet nyerni.

33. Hogyan kapcsolódik a szentévi teljes búcsú a gyónáshoz és a szentáldozáshoz?

Úgy, hogy a jubileum csúcspontja az Atyaistennel való találkozás a megváltó Jézus Krisztus által, aki Egyházában, főleg a szentségekben van jelen. Ezért a Jubileumi Év egész útjának – amit a zarándoklat készít elő – kiinduló- és végpontja a szentgyónás és az Eucharisztia, Krisztus húsvéti misztériumának ünneplése, aki a mi békénk és kiengesztelésünk. Ez az az átalakító találkozás, mely az önmaga és mások számára elnyert búcsú ajándékára lehetőséget ad.

34. Minden szentévi teljes búcsú elnyerése előtt gyónni kell?

Nem. A szentségi gyónás elvégzése után, melynek személyesnek és teljesnek kell lennie, a hívő a búcsú feltételének teljesítésével elnyerheti a teljes búcsú ajándékát megfelelő időszakban naponta is anélkül, hogy naponta gyónnia kellene. Jobb azonban, ha a hívők gyakran gyónnak annak érdekében, hogy a szív megtérése és tisztasága növekedjék.

35. Kell-e áldozni a szentévi teljes búcsú elnyerése előtt?

Igen. A szentáldozásnak, mely minden búcsúhoz szükséges, ugyanazon a napon kell történnie, melyen az előírt cselekményt elvégzik.

36. Miért kell imádkozni a Szentatya szándékára a szentévi teljes búcsú elnyeréséért?

Mert az Egyházzal és a Pápával való közösséget tanúsítjuk vele.

37. Miért kell jócselekedet is a szentévi teljes búcsú elnyeréséhez?

Mert a felebaráti szeretet és a vezeklés cselekedeteivel fejezhetjük ki a szív igaz megtérését, melyre a Krisztussal való közösség a szentségekben elvezet. Ugyanis Krisztus a mi megbocsátásunk és engesztelésünk a bűneinkért (vö. 1Jn 2,2). Amikor Ő a Szentlelket, aki „az összes bűnök bocsánata”, kiárasztja a hívők szívébe, mindenkit elvezet a gyermeki és bizalomteli találkozásra az irgalmasság Atyjával. E találkozásból fakad a törekvés a megtérésre és a megújulásra, az egyházi közösségre és a testvéri szeretetre.

38. Mit tehet az, aki képtelen elvégezni a szentévi teljes búcsú feltételeit?

Forduljon gyóntató atyához, mert a Jubileumi Évben is érvényben marad a szabály, mely szerint a gyóntató, azok számára, akik akadályoztatva vannak, mind az előírt cselekményt, mind a megszabott föltételeket megváltoztathatja.

39. Kikre vonatkozik ez az engedély?

A klauzúras szerzetesekre és szerzetesnőkre, akik nem hagyhatják el kolostoruk és nem mehetnek el a kijelölt zarándoktemplomba. Ők meghatározott templom helyett kápolnájukban nyerhetik el a szentévi búcsút.

40. És az ágyhoz vagy lakáshoz kötött betegek?

A betegek és mindazok, akik lakásukat nem tudják elhagyni, a szentévi búcsút elnyerhetik úgy, hogy lélekben csatlakoznak azokhoz, akik a megszabott cselekedetet rendes módon teljesítik, és imádságaikat, szenvedésüket, nélkülözéseiket följajánlják Istennek.

41. Mit kell tennie a szentévi teljes búcsú elnyeréséért azoknak, akik Rómába zárandokolnak?

A római zárandokoknak két lehetőségük van:

- 1) elzarándokolnak az egyik patriarkális bazilikába, és ott áhítattal részt vesznek szentmisén vagy más liturgikus szertartáson, például laudesen vagy vesperáson, vagy egyéb jámborsági gyakorlaton (pl. keresztút, rózsafüzér, Akatisztosz-himnusz);
- 2) csoportosan vagy egyenként meglátogatják a négy patriarkális bazilika egyikét, és ott megfelelő ideig szentségimádást végeznek és áhítattal imádkoznak, majd elimádkozzák a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet.

42. Melyek a patriarkális bazilikák?

1. a Vatikáni Szent Péter-bazilika
2. a Lateráni Szentséges Megváltó-bazilika,
3. a Santa Maria Maggiore-bazilika
4. a Falakon kívüli Szent Pál-bazilika

43. Miért beszélnek a zárandokok hét római zárandok-bazilikáról?

Mert a nagy jubileum alkalmával a négy patriarkális bazilikához kapcsolja a Szentatya azonos föltételek mellett a Santa Croce-, a San Lorenzo al Verano-bazilikákat és a Madonna del Divino Amore-szentélyt.

44. A katakombákat nem kell felkeresniük?

Nem, de a keresztény katakombákban a *szentévi teljes búcsú* éppúgy elnyerhető, mint a bazilikákban.

45. A szentföldi zárandokok is elnyerhetik a szentévi búcsút?

Igen, ha a római zárandokokhoz hasonló feltételek mellett meglátogatják az Angyali üdvözlés bazilikáját Názáretben, a Születés-bazilikáját Betlehemben, vagy a Szent Sír-bazilikát Jeruzsálemben.

46. És ha valaki nem zárandokolhat sem Rómába, sem a Szentföldre?

- A szentévi teljes búcsú bárhol a földkerekségen elnyerhető a székesegyházakban, a megyéspüspök által kijelölt templomokban, úgy, hogy hívők elzarándokolnak e templomok egyikébe, ott áhítattal részt vesznek szentmisén vagy más liturgikus szertartáson, például laudesen vagy vesperáson, vagy egyéb jámborsági gyakorlaton (pl. keresztút, rózsafüzér);
- vagy, ha akár csoportosan akár egyénileg meglátogatják a székesegyházat vagy a megyéspüspök által meghatározott szentélyt, és ott megfelelő időt töltenek áhítatos imádságban, majd elimádkozzák a Miatyánkot, az Üdvözlégyet és a Hiszekegyet.

47. Csak templomban nyerhető el a szentévi búcsú?

Nem, mert ha a hívők bajban vagy nehéz körülmények között lévőket – betegeket, foglyokat, magányos öregeket, mozgáskorlátozottakat stb. – meglátogatnak, és lélekben Krisztushoz zárandokolnak, aki ezekben az emberekben jelen van (vö. Mt 25,34–36), és az egyéb lelki és szentségi föltételeknek, beleértve az előírt imádságokat is, eleget tesznek, bárhol elnyerhetik a szentévi teljes búcsút. A szentév folyamán bizonyára sokan tesznek majd ilyen látogatásokat; minden ilyen látogatással teljes búcsút nyerhetnek, de naponta természetesen csak egyszer.

48. Más jócselekedettel is elnyerhető a szentévi búcsú?

Igen. A jubileumi teljes búcsú olyan önkéntes vállalásokkal is elnyerhető, melyek a jubileum lényegét jelentő bűnbánatot foghatóan és nagylelkűen kifejezik:

- pl. ha valaki legalább egy napig tartózkodik fölösleges dolgok fogyasztásától (nem dohányozik, nem fogyaszt alkoholos italt, az általános egyházi szabályok és a Püspöki Konferenciák helyi rendelkezései szerint böjtöl vagy megtartóztatja magát), és a megtakarítással arányos pénzösszeget a szegények javára fordítja;
- ha komoly mértékben támogat vallási vagy szociális kezdeményezést (főként árva gyermekek, nehéz helyzetben lévő fiatalok, rászoruló öregek, bevándorlók életkörülményeinek javítására);
- ha szabad idejéből megfelelő részt olyan tevékenységre fordít, ami a közösség javára szolgál, vagy hasonló formákban személyes áldozatokat vállal.

A bulla latinul

**LITTERAE APOSTOLICAE
QUIBUS
ANNI BISMILLESIMI
MAGNUM INDICITUR IUBILAEUM**

**IOANNES PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
UNIVERSIS CHRISTIFIDELIBUS
TERTIO MILLENNIO
OBVIAM PROCEDENTIBUS
SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM**

1. Incarnationis mysterium Filii Dei contuens intenta iamiamque tertii millennii transitura limen est Ecclesia. Numquam sic ut hoc tempore oportere Nos sentimus laudis gratiarumque actionis carmen Apostoli efficere nostrum: « Benedictus Deus et Pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spiritali in caelestibus in Christo, sicut elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti et immaculati in conspectu eius in caritate, qui predestinavit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum in ipsum, secundum beneplacitum voluntatis suae [...] notum faciens nobis mysterium voluntatis suae, secundum beneplacitum eius, quod proposuit in eo, in dispensationem plenitudinis temporum: recapitulare omnia in Christo, quae in caelis et quae in terra, in ipso » (Eph 1, 35.9-10).

Quibus nempe ex vocibus manifesto sequitur in Christo Iesu salutis historiam evadere in summum suamque attingere ultimam significationem. Omnes enim in ipso « gratiam pro gratia » (Io 1, 16) accepimus meruimusque ut cum Patre conciliaremur (cfr Rom 5, 10; 2 Cor 5, 18).

Iesu Betlehemiticum ortum praeterito cum tempore haud licet consociari. Etenim universi hominum annales coram ipso consistunt: eius quidem praesentia tam hodierna quam futura orbis illuminatur aetas. Is namque « vivens » est (Ap 1, 18) atque ille « qui est et qui erat et qui venturus est » (Ap 1, 4). Ante ipsum omne genu flectatur caelestium et terrestrium et infernorum, et omnis lingua confiteatur quia ille est Dominus (cfr Philp 2, 10-11). Suae praeterea vitae arcanum detegit quisque homo Christo occurrens.²⁶

Vera Iesus illa novitas est quae omnem hominum excedit expectationem talisque semper succedentibus sibi historiae aetatibus persistet. Sunt itaque Filii Dei incarnatio ab eoque per mortem ac resurrectionem comparata salus ad iudicandam rerum temporariarum veritatem regula vera nec non ad omne aestimandum propositum, quo reddi hominis vita debeat magis etiam humana.

2. Magnum anni MM Iubilaeum iam ipsum impendet. A primis inde Nostris Litteris Encyclicis Redemptor hominis eo solo consilio providimus hunc terminum temporis ut

²⁶ Cfr Conc. Oecum. Vat. II, Const. past. de Ecclesia in mundo huius temporis Gaudium et spes, 22.

omnium animi expedirentur unde Spiritus Sancti impulsionibus dociles fierent.²⁷ Hic scilicet eventus simul quidem Romae celebrabitur simul singulas apud Ecclesias particulares per orbem disseminatas habebitque duas, ut ita dicamus, praecipuas sedes: Civitatem alteram, ubi Providentiae statuere placuit Successoris Petri commorationem, alteram vero Terram Sanctam, ubi Dei Filius natus est homo, carne nostra ex Virgine nomine Maria suscepta (cfr Lc 1, 27). Quapropter aequali dignitate pondereque peragetur Iubilaeum, etiam extra Romam, in Terra illa iure ac merito « Sancta » appellata, quae nascentem vidit aliquando Iesum ac morientem. Terra illa, in qua prima christiana communitas germinata effloruit, locus est ubi vera contigerunt Dei revelationes hominibus factae. Promissa Terra est quae populi Hebraici annales signavit atque ab Mahometanae religionis adsectatoribus honoratur. Utinam ideo ulteriores gressus Iubilaeum illud incitare valeat reciproco in dialogo donec universi coniuncti, Hebraei Christiani Mahometani, osculum Hierosolymis inter nos dabimus pacis.²⁸

Hoc iubilare tempus nos solidum illum in sermonem reducit quo divina utitur salutis paedagogia ut ad conversionem paenitentiamque hominem incitet, quae initium quidem et via est ipsius renovationis atque etiam condicio qua recuperare id valeat quod viribus suis aliter consequi non posset: Dei nempe amicitiam eiusque gratiam et supernaturalem vitam, in qua sola altissima cordis humani desideria expleri possint.

Cohortatur hic in novum millennium introitus christianam omnem communitatem ut suum fidei prospectum dilatet novos ad fines in regni Dei annuntiatione. Hac peculiari in re ad Concilii Vaticani II doctrinam confirmata fidelitate est redeundum, quod novam lucem proiecit in missionale Ecclesiae munus hodiernas ante evangelizationis necessitates. In Concilio enim maiorem sui mysterii conscientiam suscepit Ecclesia nec non apostolici operis sibi suo a Domino commendati. Obligat proinde credentium communitatem haec conscientia ut in mundo ipsi vivant plane se esse scientes id quod est « fermentum et veluti anima societatis humanae in Christo renovandae et in familiam Dei transformandae ». ²⁹ Huic igitur ut officio efficaciter respondeat persistere ea debet in unitate suaque in communionis vita crescere.³⁰ Adveniens iubilare eventus vehementem adfert in hanc ipsam partem stimulum.

Credentium gressus tertium ad millennium haud fatigationem illam percipit quam duorum milium historiae annorum pondus secum importare potest; recreatos potius se christiani esse sentiunt quandoquidem lucem veram Christum Dominum in mundum inferre se noverunt. Iesum Nazarenum, Deum verum perfectumque Hominem, annuntians aperit Ecclesia ante unumquemque hominem spem illam posse eum « divinizari » sicque magis fieri hominem.³¹ Haec unica via est qua supremam suam vocationem detegere valeant homines ad quam destinantur eamque in salute a Deo effecta implere.

3. Hisce annis proximae ad Iubilaeum praeparationis particulares Ecclesiae, ea videlicet exsequentes quae Nostris in Litteris Tertio millennio adveniente scripsimus,³² per precationem sese iam comparant, per catechesim perque formis in diversis pastoralibus actuositatem hunc ad temporis terminum qui novam in gratiae missionisque aetatem introducit Ecclesiam totam. Appropinquans iubilare eventum studium pariter incitat eorum

²⁷ Cfr n. 1: AAS 71 (1979), 258.

²⁸ Cfr Ioannes Paulus II, Epist. Ap. Redemptionis anno (20 Aprilis 1984): AAS 76 (1984), 627.

²⁹ Conc. Oecum. Vat. II, Const. past. de Ecclesia in mundo huius temporis Gaudium et spes, 40.

³⁰ Cfr Ioannes Paulus II, Litt. Ap. Tertio millennio adveniente (10 Novembris 1994), 36: AAS 87 (1995), 28.

³¹ Cfr Conc. Oecum. Vat. II, Const. past. de Ecclesia in mundo huius temporis Gaudium et spes, 41.

³² Cfr ibid., 39-54: AAS 87 (1995), 31-37.

quotquot propitium conquirunt signum quod eos vere adiuvet ad Dei nostro in tempore praesentis vestigia deprehendenda.

Praeparationis hi anni ad Iubilaeum sub nomine Sanctissimae Trinitatis designati sunt: per Christum – in Spiritu Sancto – ad Deum Patrem. Trinitatis mysterium itineris fidei principium est extremusque eius finis, cum nostri denique in aeternum contemplabuntur oculi Dei ipsius vultum. Incarnationem celebrantes fixum nostrum tenemus intuitum in Trinitatis mysterium. Iesus Nazarenus, Patris revelator, cupiditatem explevit illam in hominis animo absconditam ut Deum cognoscat. Quaecumque in se creatio impressa adservabat veluti creantis Dei manus sigillum et quae Prophetae antiqui tamquam promissa renuntiaverant, in Christi revelatione extremam suam consequuntur patefactionem.³³

Iesus Dei Patris vultum revelat qui « misericors est Dominus et miserator » (Iac 5, 11) Sanctumque emittens Spiritum arcanum recludit amoris Trinitatis. Christi enim Spiritus in Ecclesia atque historia operatur: in Ipso nempe auscultare oportet ut temporum novorum signa agnoscantur atque redeuntis Domini glorificati expectatio magis magisque viva reddatur credentium in animis. Laudis propterea canticum perpetuum esse debet Annus Sanctus adversus Summum Deum id est Trinitatem. Adiumento nobis poeticae voces sunt sancti Gregorii Nazianzeni, Theologi:

Gloria Deo Patri et Filio omnium dominatori: Gloria Spiritui quam maxima laude celebrando, sanctissimo. Trinitas unus Deus est, qui creavit implevitque omnia, Caelum caelestibus, terram terrestribus, Mare et flumina, et fontes implevit aquatilibus, Omnia vivificans virtute proprii Spiritus: Ut sapientem creatorem omnis creatura laudet, Qui, quod vivat et permaneat, causa est unica. Rationis vero compos maxime natura semper celebret, Ut regem magnum, ut bonum patrem.³⁴

4. Utinam hoc carmen ad Trinitatem ob Filii ipsius incarnationem ab omnibus simul tollatur quotquot eodem imbuti Baptismate eiusdem in Domino Iesu fidei sunt consortes. Oecumenica Iubilaei indoles solidum sit illius itineris indicium quod superioribus his potissimum decenniis variarum Ecclesiarum Communitatumque ecclesialium conficiunt fideles. Idoneos nos omnes efficere debet Spiritus auditio ut in universali communionem gratiam tandem demonstramus filiationis Baptismo incohatae: universi enim unius Patris sumus filii. Nec desinit iterari umquam et inculcare etiam nobis Apostolus vehementem suam cohortationem: « Unum corpus et unus Spiritus, sicut et vocati estis in una spe vocationis vestrae; unus Dominus, una fides, unum baptisma; unus Deus et Pater omnium, qui super omnes et per omnia et in omnibus » (Eph 4, 4-6). Ut sancti etiam Irenaei utamur verbis: haud licet nobis terrae cuiusdam aridae imaginem hominibus praebere postquam veluti pluviam de caelo delapsam Dei Verbum recepimus; nec asseverare umquam poterimus unicum nos fieri panem, si aquae ope quae in nos est effusa impediamus ne farina misceatur.³⁵

Sicut ad celebritatem nuptialem omnis iubilare annus est invitatio. Multiplicibus ex Ecclesiis et ecclesialibus Communitatibus per orbem dissitis cuncti nos ad festivitatem quae apparatus concurrimus; id quo coniungimur nobiscum adferamus intentique unum in Christum oculi crescere nos sinant in unitate quae Spiritus fructus est. Episcopus Romanus, uti sancti Petri Successor, adest hic, qui ad iubilarem celebrationem reddat multo

³³ Cfr Conc. Oecum. Vat. II, Const. dogm. de divina Revelatione Dei Verbum, 2.4.

³⁴ Carmina dogmatica, XXXI, Hymnus alius: PG 37, 510-511.

³⁵ Cfr Adversus haereses, III, 17: PG 7, 930.

vehementiorem hanc invitationem, ut bismillesimum hoc praestitutum tempus mysterii praecipui ipsius christianae fidei vivatur tamquam reconciliationis semita nec non verae spei documentum iis omnibus qui Christum respiciunt eiusque Ecclesiam « veluti sacramentum ... intimae cum Deo unionis totiusque generis humani unitatis ». ³⁶

5. Quot in memoriam revocat eventus haec iubilare celebritas! Ad annum prius revertitur cogitatio MCCC, cum totius populi Romani optata suscipiens aperuit sollemni modo pontifex Bonifatius VIII primum in historia Iubilaum. Repetens nempe perantiquam traditionem, ex qua « concessae sunt magnae remissiones et indulgentiae peccatorum » omnibus aeterna in Urbe sancti Petri adeuntibus basilicam, decrevit eo tempore concedere « non solum plenam et largiorem, immo plenissimam omnium ... veniam peccatorum ». ³⁷ Quo ex tempore Ecclesia semper Iubilaum deinceps celebravit tamquam significantem omnino suae peregrinationis passum ad plenitudinem in Christo.

Demonstrant annales quam fervido studio Annos Sanctos semper peregerit ipse Populus Dei, cum in illo deprehenderet occasionem ubi Iesu invitamentum ad conversionem vehementius persentiebatur. Per hoc iter abusus etiam contigerunt et falsae interpretationes, verumtamen longe maiores fuerunt fidei verae testificationes sinceraeque caritatis. Singularem in modum hoc etiam testatur ipsa sancti Philippi Neri figura qui occasione data Iubilaei anni MDL « caritatem Romanam » condidit uti aspectabile monumentum hospitalitatis in peregrinatores. Recenseri potest longa sanctitatis narratio a consuetudine Iubilaei initio facto nec non a conversionis effectibus quos gratia veniae tot in credentibus peperit.

6. Nostro pariter in Pontificatu gaudio praecipuo fuit anno MCMLXXXIII Iubilaum extra ordinem indicere propter MCML a genere hominum redempto annos completos. Hoc mysterium, Christi morte resurrectioneque perfectum, apicem signat cuiusdam eventus qui suum principium habuit in Filii Dei incarnatione. Propterea apte existimari potest hoc Iubilaum « magnum », seque Ecclesia vehementer cupere declarat suis bracchiis omnes complecti credentes quibus nempe reconciliationis impertiatur laetitiam. Ab universa sic Ecclesia laudis gratiarumque hymnus ad Patrem attolletur qui incomparando suo ex amore nobis tribuit ut simus in Christo « concives sanctorum et domestici Dei » (Eph 2, 19). Maxima hac incidente festivitate invitantur ex animo nobiscum gaudentibus aliarum religionum assertores perinde ac omnes quotquot Dei fide sunt alieni ut ipsi gaudeant. Veluti unius hominum familiae fratres, limen novi millenni coniuncti transgredimur quod ab omnibus datam operam postulabit et officiorum conscientiam.

Nobis porro credentibus magna luce collustrabit iubilare annus redemptionem a Christo propria morte ac resurrectione peractam. Quam post mortem, nemo amplius a Dei amore seiungi poterit (cfr Rom 8, 21-39), nisi sua ipsius culpa. Misericordiae gratia singulis occurrit ut qui sunt iam reconciliati etiam « salvi ... in vita ipsius » (Rom 5, 10) esse valeant.

Constituimus idcirco ut Magnum Anni MM Iubilaum nocte ipsa Christi Natalis anno undebismillesimo incipiat, reclusa videlicet porta sancta Basilicae Petrianae in Urbe Vaticana, id quod paucis accidet horis ante quam inauguralis celebratio Hierosolymis et apud Betlehem incohetur, simulque reliquis reseratis portis sanctis Patriarchalium omnium

³⁶ Conc. Oecum. Vat. II, Const. dogm. de Ecclesia Lumen gentium, 1.

³⁷ Bulla Antiquorum habet (12 Februarii 1300): Bullarium Romanum III/2, p. 94.

Basilicarum. Ritus portae sanctae in Basilica sancti Pauli aperiendae differetur in subsequentem diem Martis XVIII mensis Ianuarii, cum precationis Hebdomada pro christianorum unitate inibitur; hoc etiam modo peculiaris indoles effertur oecumenica qua hoc distinguitur Iubilaeum.

Decernimus insuper ut apud particulares Ecclesias Iubilaei initium sanctissimo Natalis Domini Iesu celebretur die et quidem sollempni Eucharistico ritu cui in aede cathedrali nec non concathedrali dioecesanus praeerit Episcopus. Licebit Episcopo in concathedrali officium praesidendi illi celebrationi suo concedere legato. Quoniam vero ritus portae sanctae reserandae omnino ad Basilicam Vaticanam adque Patriarchales Basilicas pertinet, iubilaei temporis principium singulas apud dioeceses decebit extollere stationem alia in aede sacra unde peregrinatio ad cathedrale templum procedet, liturgicam honorationem Libri Evangeliorum, recitationem nonnullarum huius Nostri scripti partium secundum « Ritus Magni Iubilaei particularibus in Ecclesiis celebrandi ».

Sit autem omnibus Natalis dies anni undebismillesimi sollempnitas luce effulgens, praelusioque ad experientiam gratiae ac misericordiae divinae prorsus intimam quae usque producet ad Anni Iubilaei conclusionem die Epiphaniae Domini Nostri Iesu Christi, scilicet VI Ianuarii anno bismillesimo primo. Invitantibus Angelis quisque credens obsequatur qui sine intermissione annuntiant: « Gloria in altissimis Deo, et super terram pax hominibus bonae voluntatis » (Lc 2, 14). Natalicium tempus ita fiet pulsans Anni Sancti velut cor, quod Ecclesiae in vitam donorum Spiritus abundantiam ad novam evangelizationem infundet.

7. Iubilaei institutio sua in progressionem quibusdam locupletata est indiciis quae fidem testantur populique christiani pietatem confirmant. Memoranda inter haec in primis est peregrinatio. Ad illam enim personam nos reducit quae suam vitam uti iter libenter describit. Ab ortu usque ad occasum cuiusque hominis condicio est quidem hominis viatoris propria. Saepius ipsa vicissim Sacra Scriptura momentum effert illius actus quo quis arripit iter ut ad sacra perveniat loca; mos erat ut Israelita omnis peregrinans se ad illam urbem conferret ubi foederis adservabatur arca sive ut sacrarium Bethel inviseret (cfr Idc 20, 18) aut etiam illud Siloe ubi Annae Samuelis Matris exaudita est precatio (cfr 1 Sam 1, 3). Sua porro sponte sese subdens Legi Iesus quoque cum Maria una et Iosepho peregrinatorem egit sanctam ad Hierosolymitanam civitatem (cfr Lc 2, 41). Ecclesiae historia est veluti vivens quoddam diarium peregrinationis numquam finitum. Ad civitatem enim peregrinantur sanctorum Petri et Pauli tum etiam in Terram Sanctam vel ad antiqua versus et nova sanctuaria Virgini Mariae dicata aliisque Sanctis: haec, ecce, tot fidelium meta est hoc pacto suam nutrientium pietatem.

Praecipuum semper fuit tempus peregrinatio in credentium vita quod aliis aetatibus alias sumebat formas culturae diversas. Revocat ea peregrinationem cuiusque credentis in redemptoris ipsius vestigia: exercitatio est actuosae asceseos nec non paenitentiae humanas ob infirmitates, perpetuae de sua cuiusque fragilitate vigilantiae atque interioris praeparationis ad cordisreformationem. Per vigilias et ieiunia precesque progreditur peregrinator in christianae perfectionis semita studens, gratiae Dei sustentatus, ut transeat « in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi » (Eph 4, 13).

8. Peregrinationi autem huic signum comitatur portae sanctae, quae primum in Basilica Ss.mi Salvatoris in Laterano tempore Iubilaei anno MCCCCXXIII est aperta. Commemorat ipsa transitum quem singuli christiani invitantur ut a peccato faciant ad gratiam. Ait enim Iesus: « Ego sum ostium » (Io 10, 7) ut neminem accedere ad Patrem posse significaret nisi

per semet ipsum. Haec quam de se facit Iesus appellatio testatur ipsum solum esse Salvatorem a Patre emissum. Unus nempe aditus est quo ingressio aperitur ad communionis vitam cum Deo: accessus hic Iesus est, unica atque salutis via absoluta. Uno in eo plenam veritatem assequitur Psalmistae vox: « Haec porta Domini; iusti intrabunt in eam » (Ps 118 [117], 20).

Portae haec indicatio officium meminit omnis credentis ut limen illud transgrediatur. Per eam portam ingressio significat hominem confiteri Iesum Christum esse Dominum, dum fidem in eum vivificat ut novam vitam ab illo nobis concessam vivendo compleat. Voluntatis motus est hic qui libertatem eligendi praeponit simulque audaciam aliquid derelinquendi, cum constet inde vitam obtineri divinam (cfr Mt 13, 44-46). Hoc nimirum animi affectu Pontifex ipse primus portam sanctam nocte illa transibit inter vicesimum quartum et vicesimum quintum Decembris mensis diem anno undebismillesimo. Ecclesiae atque omni orbi limen illud transgrediens Pontifex Sanctum Evangelium ostentabit, vitae fontem ac spei tertium in millennium adventurum. Per portam sanctam praeterea, quae exeunte millennio speciem prae se fert maioris amplitudinis,³⁸ nos altius in Ecclesiam Corpus suum ac Sponsam inseret Christus. Hac ratione quantam vim prae se ferat Apostoli Petri admonitio intellegimus, quippe qui etiam scribat quo pacto et nos cum Christo coniuncti adhibeamur « tamquam lapides vivi... domus spiritalis in sacerdotium sanctum offerre spiritalis hostias acceptabiles Deo » (1 Pe 2, 5).

9. Fidelibus pariter notissimum aliud est peculiare signum, indulgentia videlicet quod unum ex multis elementis etiam iubilem efficit eventum. Misericordiae Patris in ea commonstratur plenitudo, qui omnibus suo amore obvius procedit, qui ante omnia in culparum condonatione declaratur. Communiter Deus Pater veniam per sacramentum Paenitentiae et Reconciliationis tribuit.³⁹ Consciis enim ac liber consensus gravi peccato credentem segregat a vitae gratia cum Deo quapropter pariter eum excludit a sanctitate ad quam vocatur. Cum a Christo acceperit Ecclesia potestatem eius nomine delicta remittendi (cfr Mt 16, 19; Io 20, 23), in mundo illa exstat tamquam viva Dei amoris praesentia, qui omnem adversus humanam infirmitatem sese inclinat ut brachiis misericordiae suae eandem suscipiat. Per ministerium omnino suae Sponsae inter homines dispergit Deus misericordiam suam ex illo magni pretii dono quod vetustissima voce « indulgentia » nuncupatur.

Peccatori « sacramentum Paenitentiae novam offert possibilitatem se convertendi et iustificationis gratiam iterum inveniendi », ⁴⁰ quae per Christi sacrificium recipitur. Ipse sic denuo in Dei vitam Ecclesiaeque vitam plene participandam infertur. Sua confitendo peccata, fidelis utique veniam impetrat atque iterum Eucharistiam, veluti signum cum Patre suaque Ecclesia reciperae communionis, participare potest. Attamen ab antiquis usque temporibus Ecclesia sibi penitus conscia fuit veniam, quam gratuito Deus praebet, veram vitae immutationem, interioris mali progredientem amotionem, propriae existentiae implicare renovationem. Sacramentalis actus cum existenciali actu, cum vera culpa mundatione, iugandus fuit, quae videlicet paenitentia vocatur. Venia nimirum non vult ut existencialis hic processus supervacaneus fiat, at potius ut ipse quempiam obtineat sensum, qui suscipitur, qui admittitur.

³⁸ Cfr Ioannes Paulus II, Litt. Ap. Tertio millennio adveniente (10 Novembris 1994), 33: AAS 87 (1995), 25.

³⁹ Cfr Ioannes Paulus II, Adhort. Ap. post-synodalis Reconciliatio et paenitentia (2 Decembris 1984), 28-34: AAS 77 (1985), 250-273.

⁴⁰ Catechismus Catholicae Ecclesiae, n. 1446.

Eo namque quod cum Deo fit reconciliatio, id non infitias it quosdam peccati effectus permanere, a quibus mundari necesse est. Hoc sane in ambitu indulgentia distinguitur, cuius beneficio « totum ipsum donum Dei misericordiae »⁴¹ exprimitur. Per indulgentiam peccatori quem paenituit temporaria pro peccatis poena, quae iam quod ad culpam attinet remissa sunt, dimittitur.

10. Peccatum enim, propterea quod Dei sanctitatem et iustitiam laedit, aequae ac personalem Dei in hominem amicitiam spernit, duplicem effectum secum fert. Primo, si grave est, cum Deo communionis ademptionem implicat ideoque vitae aeternae participationem excludit. Peccatori tamen quem poenituit Deus, pro sua misericordia, veniam dat peccati gravis atque « poenam aeternam », quae sequeretur, remittit.

Secundo, « quolibet peccatum, etiam veniale, morbidam adcreaturas secum fert affectionem, quae purificatione eget sive his in terris sive post mortem, in statu qui appellatur purgatorium. Haec purificatio liberat ab eo quod « poena temporalis peccati appellatur », ⁴² qua espiata, id deletur quod plenae cum Deo fratribusque communioni officit.

Revelatio autem docet christianum suo in conversionis itinere non esse solum. In Christo ac per Christum eius vita arcano quodam vinculo nequitur cum vita omnium aliorum christianorum, in supernaturali Corporis mystici unitate. Intercedit sic inter fideles mira quaedam spiritalium bonorum permutatio, cuius virtute unius sanctitas alios iuvat praeter detrimentum quod unius peccatum aliis inferre potuit. Sunt qui post se veluti amoris, doloris tolerati, integritatis veritatisque redundantiam, relinquunt, quae ceteros complectitur et sustentat. « Vicarietatis » est res, in qua totum Christi mysterium innititur. Eius quidem superabundans amor omnes nos salvat. Nihilominus ad amoris Christi magnitudinem id pertinet, quod nos in recipientium inertium condicione non relinquit, sed salutarem in suam operam ac potissimum passionem nos immittit. Pervulgatus hoc asseverat epistulae ad Colossenses locus: « Adimpleo ea, quae desunt passionum Christi, in carne mea pro corpore eius, quod est ecclesia » (1, 24).

Acutam hanc veritatem mirum in modum locus quoque Apocalypsis ostendit, in quo Ecclesia tamquam sponsa significatur, simplici linteo vestimento, byssino puro ac splendente induta. Atque sanctus Ioannes dicit: « Byssinum enim iustificationes sunt sanctorum » (19, 8). In vita enim sanctorum byssinum splensens textitur, quod aeternitatis est vestimentum.

Omnia a Christo manant, sed quoniam nos ad eum pertinemus, etiam quod nostrum est eius fit atque sanantem vim adipiscitur. Id reapse intellegitur cum « thesaurus Ecclesiae » annuntiatur, quae sunt bona sanctorum opera. Ad indulgentiam obtinendam precari sibi vult hanc spiritali communionem inire ideoque penitus aliis patere. Etenim in spiritali quoque provincia nemo pro se vivit. Et salubris sollicitudo de propriae animae salute a timore atque nimio sui amore tum tantum exsolvitur cum de alterius salute fit quoque sollicitudo. Veritas haec est communionis sanctorum, mysterium « realitatis vicariae », precationis veluti viae coniunctionis cum Christo eiusque sanctis. Ipse nos secum fert ut una simul cum eo albam novae humanitatis vestem texamus, splendens scilicet vestem byssinam Sponsae Christi.

⁴¹ Ioannes Paulus II, Bulla *Aperite portas Redemptori* (6 Ianuarii 1983), 8: AAS 75 (1983), 98.

⁴² Catechismus Catholicae Ecclesiae, n. 1472.

Haec igitur de indulgentiis doctrina « docet malum et amarum esse reliquisse... Dominum Deum (cfr Ier 2, 19). Fideles enim, cum indulgentias assequuntur, intellegunt se non posse propriis viribus espiare malum, quod per peccatum sibi ipsis immo toti communitati intulerunt, et ideo ad humilitatem salutarem excitantur ». ⁴³ Veritas, porro, de communione sanctorum, qua fideles Christo et vicissim inter se iunguntur, ostendit quantum quisque alios – vivos vel defunctos – iuvare possit, ut magis magisque arte cum caelesti Patre coniungantur.

His doctrinae rationibus innitentes ac simul maternum Ecclesiae sensum patefacientes, decernimus omnes fideles, congruenter paratos, per totum Iubilaei intervallum, indulgentiae dono, ad praescripta quae hanc Bullam comitantur, frui posse (cfr documentum adnexum).

11. Signa haec ad iubilaei celebrationis traditionem iam pertinent. Dei populus operam dabit profecto deinde ut mentem aperiat suam ad alia agnoscenda, si forte sint, signa misericordiae Dei, qui in Iubilaeo operatur. In Litteris Apostolicis, quarum titulus Tertio millennio adveniente, nonnulla illorum demonstravimus, quae vehementius insigni Iubilaei gratiae experiendae inservire possunt. ⁴⁴ Quae nunc breviter in memoriam revocamus.

Prae omnibus memoriae purificationis signum: id nempe requirit ut omnes se praestent animosos humilesque culpas admissas agnoscendo, quas patnaverunt quotquot christianorum nomen tenuerunt ac tenent.

Annus Sanctus per se ipse vocationis ad conversionem est momentum. Hoc est primum praedicationis Iesu verbum, quod insigniter cum promptitudine ad credendum coniungitur: « Paenitemini et credite evangelio » (Mc 1, 15). Quod Christus iubet, ex conscientia manat illius rei: « impletum est tempus » (Mc 1, 15). Cum Dei tempus compleatur, fit ad conversionem compellatio. Quae quidem ante omnia est gratiae fructus. Spiritus ipse unumquemque compellit, ut « in se ipse intret » et necessitatem percipiat Patris domum repetendi (cfr Lc 15, 17-20). Conscientiae ideo examinatio unum maxime insigne est personalis existentiae momentum. Eius namque ope, quisque homo ante suae vitae veritatem locatur. Sic ipse reperit quantum sua opera ab illo absint exemplari, quod ille prae se tulit.

Ecclesiae historia est sanctitatis historia. Novum Testamentum hanc baptizatorum notam firmiter extollit: ii sunt « sancti » prout, ab illo mundo dissociati quem Malignus detinet, uno veroque Deo colendo sese addicunt. Re vera haec sanctitas manifestatur in tot Sanctorum et Beatorum eventibus, qui ab Ecclesia agnoscuntur, itemque in sortibus innumerae multitudinis mulierum virorumque incognitorum, quam dinumerare nemo potest (cfr Apc 7, 9). Eorum vita Evangelii veritatem testatur atque manifestum mundo praebet possibilitatis perfectionis signum. Necessesse tamen est agnoscere historiae annales etiam non paucos eventus recensere, qui contra testantur pro christiano nomine. Illud propter vinculum quod, in mystico Corpore, alios aliis nectit, nos omnes, quamvis nihil personalis responsalitates habeamus, atque minime supponentes Dei iudicium, qui unus corda cognoscit, errorum culparumque onera illorum qui ante fuerunt baiulamur. Nos quoque, Ecclesiae filii, peccavimus atque Christi Sponsa prohibita est quominus omni sui vultus venustate splenderet. Peccatum nostrum Spiritui in tot hominum cordibus operanti offecit. Fides nostra debilis indifferentem animum induxit atque complures a germano Christi occursum avertit.

⁴³ Paulus VI, Const. Ap. Indulgentiarum doctrina (1 Ianuarii 1967), 9: AAS 59 (1967), 18.

⁴⁴ Cfr nn. 33.37.51: AAS 87 (1995), 25-26; 29-30; 36.

Petri veluti Successores flagitamus ut hoc misericordiae anno Ecclesia, quae sanctitate firmatur quam a Christo accepit, genu ante Deum flectat atque veniam pro praeteritis praesentibusque suorum filiorum peccatis impetret. Omnes peccaverunt ac nemo ante Deum iustus dici potest (cfr 1 Reg 8, 46). Sine timore repetatur: « Peccavimus » (Ier 3, 25), at penitus certitudo servetur: « ubi autem abundavit peccatum, superabundavit gratia » (Rom 5, 20).

Amplexus quo Pater prosequitur poenitentiam agentem, qui obviam it Ei, erit iustum pro culpis propriis alteriusque auctoramentum, conscientia innixum arti vinculi, quod cuncta mystici Corporis membra inter se coniungit. Christiani invitantur ut, eorum Deo hominibusque qui eorum moribus sunt offensi, in se errores recipiant, quas ipsi admiserunt. Id peragant nihil mutuo poscentes, in caritate Dei tantum innitentes, quae « diffusa est in cordibus nostris » (Rom 5, 5). Non deerunt qui, aequo animo praediti, historiam praeteriti nostrique temporis, erga Ecclesiae filios a vita sociali exclusionis, iniuriarum et persecutionum casus saepe numero annumerasse ac annumerare agnoscere valeant.

Nemo hoc iubilarum anno a Patris complexu se abstrahere velit. Nemo eadem faciat quae frater maior evangelicae similitudinis qui festum acturus ingredi recusat domum (cfr Lc 15, 25-30). Veniae gaudium omni indignatione fortius sit et maius. Ita agendo Sponsa ad mundi oculos illa coruscabit pulchritudine et sanctitate, quae ex Domini gratia effluunt. Duo iam milia annorum Ecclesia exstat cunae in quibus Iesum deponit Maria eundemque adorationi omniumque populorum contemplationi exhibet. Utinam Sponsae per humilitatem magis usque splendeant gloria et Eucharistiae vis, quam ipsa celebrat suoque in sinu servat. In Panis Vinique consecrati specie, Christus Iesus resuscitatus ac glorificatus, lux gentium (cfr Lc 2, 32), suam continuatam Incarnationem revelat. Is vivus verusque inter nos perstat, ut suo Corpore et Sanguine credentes alat.

Quocirca contuitus in futurum aevum sit defixus. Pater misericordiae peccata non dinumerat quorum nos reapse poenituit (Is 38, 17). Ipse, nunc, novum quid patrat atque in dilectione quae ignoscit caelos novos novamque terram antecapit. Confirmetur igitur fides, adolescat spes, magis ac magis operosa sit caritas, ad renovatum christianae testificationis impetum in mundo proximi millennii.

12. Misericordiae Dei signum, his temporibus admodum necessarium, est caritatis signum, quod oculos nostros reserat ad necessitates respiciendas illorum qui in egestate et a vita sociali exclusi vivunt. Hae sunt condiciones quae lata socialia loca complectuntur quaeque sua mortis umbra quosdam solidos populos offundunt. Humani generis in conspectu hodie prostant novae servitutis species eademque subtiliores quam illae quas praeteritum tempus recensuit; libertas nimis multis personis pergat esse nomen re destitutum. Haud paucae Nationes, pauperiores potissimum, aere alieno opprimuntur, quod eo est conflatum ut iam exsolvi re non possit. Omnino praeterea manifestum est progressum reapse obtineri non posse, dempta inter populos sociata opera omnium linguarum, stirpium, nationum et religionum. Oppressiones sunt tollendae quorum vi alii in alios dominantur: ipsae peccatum sunt et iniuria. Qui operam dat solummodo ut thesaurizet in terra (cfr Mt 6, 19) « non fit in Deum dives » (Lc 12, 21).

Nova praeterea solidaritatis et internationalis cooperationis cultura inferri debet, qua omnes – praesertim divites Nationes et privatorum pars – causam in se suscipiant, ut quaedam oeconomiae ratio habeatur quae cuique personae inserviat. Tempus ultra haud

producendum est, cum etiam pauper Lazarus prope divitem sedere poterit, ut idem convivium participet neve cogatur saturari de his quae cadent de mensa (cfr Lc 16, 19-31). Summa paupertas vim, simultates et scandala gignit. Ei mederi est iustitiam operari ideoque pacem.

Iubilaeum ultra nos ad cordis conversionem per vitae immutationem excitat. Omnes commonefacit terrena bona non absoluta putanda esse, quandoquidem ea non sunt Deus, neque dominatum vel praesumptum hominis dominatum, quia ad Dominum eique soli terra pertinet: « Mea est, et vos advenae et coloni mei estis » (Lv 25, 23). Utinam annus hic gratiae corda moveat illorum quorum in manibus populorum sunt sortes!

13. Signum quoddam perenne, at hodie perquam significans, veritatis christiani amoris est martyrum memoria. Eorum testificatio ne oblivione obruatur. Ii sunt qui, vitam ob amorem tradentes, Evangelium nuntiaverunt. Martyr, nostra potissimum aetate, maioris illius amoris est signum quod omnia alia bona complectitur. Eius vita supremum illud verbum, quod Christus in cruce pronuntiavit, refert: « Pater dimitte illis, non enim sciunt quid faciunt » (Lc 23, 34). Fidelis, qui serio animo suam christianam vocationem putavit, secundum quam martyrium possibilitas est quaedam a Revelatione iam enuntiata, hanc expectationem suae in vitae spatio excludere non potest. Duo milia annorum a Christo nato continuata martyrum testificatione notantur.

Hoc insuper saeculum, quod ad finem vergit, innumeros cognovit martyres praesertim propter nazismum, communismum, stirpium tribuumve contentiones. Omnium ordinum homines suam ob fidem passi sunt, sanguine suam Christo Ecclesiaeque adhesionem luendo sive interminatos carceris annos omniumque generum angustias tolerando, ne cuidam obsequerentur ideologiae quae in immanis dictaturae regimen immutata est. Psychologica spectata ratione, martyrium est significantissimum veritatis fidei documentum, quae humanum vultum tribuere vel violentissimo mortis generi valet suamque ostendit pulchritudinem etiam inter crudelissimas persecutiones.

Advenientis iubilare annis perfusi gratia, maiore impetu gratiarum actionis Patri hymnum dicere poterimus et canere: Te martyrum candidatus laudat exercitus. Utique, hic est exercitus illorum qui « laverunt stolas suas et dealbaverunt eas in sanguine agni » (Apc 7, 14). Hanc ob causam Ecclesiae ubique terrarum eorum testificationi adhaerendum est itemque eorum memoria studiose tuenda. Utinam Dei Populus, horum germanorum signiferorum cuiusvis aetatum, linguarum et nationum exemplis in fide roboratus, fidenter tertii millennii limen transgrediatur. Eorum martyrii admiratio, in fidelium cordibus, cum voluntate coniungatur illorum exempla per Dei gratiam sectandi, si exstiterint condiciones.

14. Iubilare gaudium consummatum non esset, si intuitus in Eam non dirigeretur quae, Patri penitus oboediens, nobis Dei Filium in carne genuit. Bethleemica in civitate Mariae « impleti sunt dies, ut pareret » (Lc 2, 6), atque Spiritu Sancto repleta, novae creationis Primogenitum peperit. Ut fieret Dei Mater cum esset vocata, inde a virginalis conceptus die Maria plene suam maternitatem vixit, quam in Calvaria sub cruce complevit. Mirabili Christi beneficio, ibi ipsa Mater quoque Ecclesiae facta est, omnibus viam demonstrans quae ad Filium ducit.

Silentii auditionisque Mulier, in Patris manibus docilis, Maria Virgo ab omnibus generationibus « beata » dicitur, quoniam mira agnovit quae in ea Spiritus Sanctus patravit. Numquam populi Matrem misericordiae invocare desinent atque refugium sub eius praesidio semper inventient. Quae cum filio Iesu et Iosepho sponso ad templum Dei sanctum iter

suscepit, ipse iter tueatur illorum qui viatores iubilari hoc anno fient. Ipsaque peculiari ratione proximis mensibus pro populo christiano intercedat, ut gratiam misericordiamque lagiter adipiscatur, de duobus a Salvatore nato milibus annorum exsultans.

Deo Patri in Spiritu Sancto Ecclesiae laus sit propter salutis donum in Christo Domino nunc et per ventura saecula.

Datum Romae, apud S. Petrum, die undetricesimo mensis Novembris, dominica prima Adventus, anno Domini millesimo nongentesimo nonagesimo octavo, Pontificatus Nostri vicesimo primo.

IOANNES PAULUS PP. II

Praescripta de iubilari indulgentia acquirenda

DECRETUM BULLAE ADNEXUM

Hoc per decretum, quod Summi Pontificis voluntatem ad effectum adducit quam Bulla de Magno Iubilaeo indicendo Anni bismillesimi ostendit, facultatumque vigore eidem ab ipso Summo Pontifice tributarum, ad iubilarem indulgentiam acquirendam Paenitentiarum Apostolica normas statuit.

Fideles cuncti, convenienter parati, totum per Iubilaei spatium, indulgentiae dono largiter frui possunt, secundum normas quae hic praescribuntur.

Dum hoc praeponitur, indulgentias scilicet sive generaliter sive per peculiare rescriptum Magno evolvente Iubilaeo perstaturas, illud in memoriam revocatur, indulgentiam nempe iubilarem in modum suffragii defunctorum animabus applicari posse: hanc per oblationem insigne supernaturalis caritatis exercitium completur, illud propter vinculum quo in mystico Christi Corpore fideles, peregrinantes adhuc in terris, cum iis qui iam suum perfecerunt iter coniuncti sunt. Per Iubilarem annum viget etiam norma secundum quam indulgentia plenaria semel in die dumtaxat acquiri potest.⁴⁵

Iubilaei fastigium est Dei Patris occursum, per Christum Salvatorem, qui in Ecclesia, in suis Sacramentis potissimum, adest. Hac de causa in iubilari itinere, quod peregrinatio parat, primum praestantissimumque obtinet locum Paenitentiae atque Eucharistiae sacramenti celebratio, mysterii videlicet paschalis Christi nostrae pacis nostraeque reconciliationis: hic est occursum qui commutat quique ad indulgentiae donum pro se et pro ceteris aperit aditum.

Digne sacramentali confessione celebrata, quae ordinarie ad normas can. 960 CIC et can. 720, § 1 CCEO, esse debet individualis et integra, fidelis, his quae requiruntur observatis, recipere vel applicare potest, per congruum quoddam temporis spatium, indulgentiae donum etiam cotidie haud repetita confessione. Attamen convenit ut fideles saepe sacramenti Paenitentiae gratiam recipiant ad conversionem cordisque munditiam augendam.⁴⁶ Eucharistiae participationem – quae est necessaria ad unamquamque indulgentiam acquirendam – par est eodem die fieri quo praescripta opera aguntur.⁴⁷

His cum duabus rebus prae omnibus praestantibus coniungi debet cum Ecclesia communionis testificatio, quae precatione ad Summi Pontificis mentem manifestatur necnon caritatis paenitentiaeque deinceps operibus, quae infra significantur: haec opera veram illam cordis conversionem ostendere volunt, ad quam Christi communio in sacramentis perducit. Christus namque est indulgentia et « propitiatio pro peccatis nostris » (1 Io 2, 2). Ipse, in fidelium cordibus Spiritum Sanctum diffundens qui « est remissio omnium peccatorum », ⁴⁸ unumquemque ad filialem fidentemque cum Patre misericordiae concursum incitat. Ab hoc

⁴⁵ Cfr Enchiridion indulgentiarum, LEV 1986, norm. 21, § 1.

⁴⁶ Cfr ibid., norm. 23, §§ 1-2.

⁴⁷ Cfr ibid., norm. 23, § 3.

⁴⁸ « Quia est remissio omnium peccatorum »: Missale Romanum, Super oblata, Sabbato post Dominicam VII Paschae.

occursu conversionis et renovationis, ecclesialis communionis caritatisque in fratres proposita manant.

Eventuro proximo Iubilaeo norma quoque confirmatur vi cuius confessarii sive praescriptum opus sive quae poscuntur condiciones pro iis qui legitime impediuntur commutare possunt.⁴⁹ Infirmi, religiosi religiosaeque quae clausura vincuntur omnesque qui quacumque ratione domo exire non possunt, pro alicuius templi visitatione cappellam domesticam adire possunt; si autem ne istud quidem fieri potest, indulgentiam consequi poterunt sese iis sociantes qui ordinario modo praescriptum opus obeunt, preces simul, aegritudines et incommoda Deo dicantes.

Quod ad necessaria opera complenda attinet, fideles indulgentiam iubilarem acquirere possunt:

1) Romae, si piam peregrinationem agent ad quamlibet patriarchalem Basilicam, scilicet ad Basilicam Sancti Petri in Vaticano, vel Archibasilicam Sanctissimi Salvatoris in Laterano, vel Basilicam Sanctae Mariae Maioris, vel Sancti Pauli ad viam Ostiensem, ibique devote participabunt Sanctam Missam vel aliam liturgicam celebrationem, ut laudes Vesperasve, vel quoddam pietatis exercitium (exempli gratia Viam crucis, Rosarium mariale, ad Deiparae honorem Hymni recitationem qui est Akathistos); praeterea si, separatim vel turmatim, unam ex patriarchalibus Basilicis invisent, ibique per quoddam temporis intervallum eucharisticam adorationem piasque meditationes agent, « Pater noster », fidei professionem quavis in legitima forma, atque Beatae Virginis Mariae invocationem addentes. Quattuor his patriarchalibus Basilicis hac peculiari Iubilaei occasione alia haec loca iisdem condicionibus accedunt: Basilica Sanctae Crucis in Hierusalem, Basilica Sancti Laurentii ad Veranum, Sanctuarium Virginis Divini Amoris, christianae Catacumbae.⁵⁰

2) In Terra Sancta, si, easdem condiciones servant, invisent Basilicam Hierosolymitanam Sancti Sepulcri, vel Basilicam Nativitatis Bethleemiticam, vel Basilicam Annuntiationis Nazarethanam.

3) Aliis in ecclesiasticis circumscriptionibus, si sacram ad cathedrale templum vel ad alias ecclesias vel loca ab Ordinario designata peregrinationem peragent, ibique devote liturgicae celebrationi aliive pio exercitio intererunt, quemadmodum supra de urbe Roma dictum est; insuper si seiunctim vel turmatim cathedrale templum vel Sanctuarium ab Ordinario designatum invisent et ibi per aliquod tempus pias meditationes agent, « Pater noster », fidei professionem quavis in legitima forma et Virginis Mariae invocationem addentes.

4) In omni loco, si congruo tempore destinato fratres invisent, qui in necessitatibus difficultatibusve versantur (ut aegroti, in carcere inclusi, senes deserti, inhabiles hisque similes), peregrinationem paene ad Christum in illis praesentem facientes (cfr Mt 25, 34-36), ac suetas condiciones spirituales, sacramentales precationisque implentes. Fideles procul dubio has visitationes per Annum Sanctum renovabunt, cum in unaquaque illarum plenariam indulgentiam lucrari possint, ut liquet, non plus quam semel in die.

⁴⁹ Cfr Ench. indulg., norm. 27.

⁵⁰ Cfr Ench. indulg., conces. 14.

Iubilaris plenaria indulgentia per incepta quoque acquiri potest quae paenitentialem spiritum efficacem generosumque in modum perficiunt, qui est veluti Iubilaei anima. Sic cum per diem quis a rerum supervacaneorum usu sese abstinet (verbi gratia a fumi nicotiani gustatione, ab alcoholicis potionibus, ieiunando vel se abstinendo ad generales Ecclesiae leges et Episcopatum peculiare normas) atque congruas pecunias in pauperum beneficium confert; religiosa socialia opera praestabili subsidio sustinendo (peculiari modo pro pueris desertis, iuvenibus laborantibus, senibus indigentibus, alienigenis variarum Nationum, qui tranquilliores vitae condiciones persequuntur); congruam liberi temporis partem ad actiones, communitati utiles, praestando vel id genus gerendo personali ex sacrificio opera.

Datum Romae, e Paenitentiarum Apostolica, die 29 mensis Novembris anno 1998, prima Adventus dominica.

Villelmus Wakefield S.R.E. Card. Baum
Paenitentiarum Maior

Aloisius De Magistris
Ep. tit. Novensis
Regens

II. János Pál pápa levele a munka evangéliumáról

Róma népéhez a Város misszionálásának új szakaszában (1998. december 8.)

*Kedves Testvéreim,
akik Róma szeretett városában
éltek és dolgoztok!*

1. Immár egészen közel vagyunk a 2000. évhez, melynek folyamán a Nagy Jubileummal a keresztények a történelem legfontosabb eseményét fogják ünnepelni: Isten Fia megtestesülését, s belépését az emberi történelembe Úrként és Üdvözítőként.

A jubileumi megemlékezés az egész Egyházat érinti, de kiváltképpen érinti Róma lakóit, akik arra kapnak meghívást, hogy mélyen éljék át a kegyelem ezen időszakát és fogadják szívesen a világ minden részéből érkező zarándokok millióit. Rómának és keresztény közösségének örömmel kell megélnie a maga mivoltát és mélységes felelősséggel kell teljesítenie küldetését, bíznia kell a Gondviselésben, hogy Péter utódának székvárosa, az Egyház katolikus voltának látható központja és az egész emberiség lelki-polgári fejlődésének tájékozódási pontja legyen.

A városi missziót, mely nagyon sok gyümölcsöt terem, azért kezdeményeztem, hogy fölkészítsem a rómaiakat hitük felélesztésére a szentévi előkészület során. E misszió arra szól, hogy az Evangéliumot juttassuk el minden otthonba, hogy ezáltal Róma minden lakóját, s a munka és az élet minden színhelyét elérhesse.

2. Drága Testvéreim, akik itt éltek, tevékenykedtek és dolgoztok Rómában, mindnyájatok felé megismétlem a sürgető felhívást, mely a misszió kezdete óta visszhangzik a Város minden plébániáján, otthonában és utcáján: „Tárd ki az ajtót Krisztus, a te Megváltód előtt!” A jubileumi előkészület utolsó évében arra szólítalak föl benneteket, hogy ne csak a szíveteket, hanem a munkahelyeteket is nyissátok meg Jézus Krisztus keresztye előtt, ami mindenki számára az üdvösség egyetlen forrása és az igazán emberi, testvéri és szolidáris együttélés szilárd alapja.

Visszaemlékezve ifjúságomra, amikor megtapasztaltam a munkás életet, majd a későbbi évekre, amikor az egyetemen tanítottam, szívesen vállalom közösséget veletek, megosztván a gondokat és igényeket, melyek a munka és kultúra világából fakadnak számotokra.

3. Enciklikáimban és a munka világával való találkozásaim során többször is elmondtam „a munka evangéliumát” a különféle foglalkozások sajátos nehézségeivel kapcsolatban. E levéllel a római misszió – mely a legkülönbözőbb helyzetekben próbálja fölébreszteni mindenkiben a Krisztusba vetett hitet – utolsó szakaszának néhány szempontjánál szeretnék elidőzni.

Szent Lukács evangéliumában Jézus fölteszi a kérdést: „Mit használ az embernek, ha megnyeri a egész világot, de a tulajdon lelkének kárát látja?” (9,25) Az Evangélium szava és az egész keresztény üzenet elsősorban arra emlékeztet, hogy a munkahelyeken a legfontosabb, a leginkább megvalósítandó és megőrzendő érték az emberi személy a maga elidegeníthetetlen jogaival arra, hogy elismerjék személyi méltóságát. Ugyanis az „Isten képére és hasonlatosságára teremtett” férfi és nő (Ter 1,27) Krisztusban arra hivatott, hogy fogadott gyermekké váljon és munkájával vegyen részt a teremtés beteljesítésében.

Ez a méltóság alapozza meg a dolgozó személy minden egyéb jogát és kötelességét: a szakmai képzettségének és a család igényeinek megfelelő tevékenységet; a jó minőségű termékek előállítását és szolgáltatások nyújtását; az igazságos bérezést és a szolidaritást.

A munka a nevelés, a tapasztalat és a konkrét tevékenység által formált képességek és tehetségek kibontakoztatásával az önmegvalósítás útja.

E folyamat a kultúrához, a művészethez, a filmhez és a színházhoz, valamint a tudományos kutatáshoz kötődő munkakörökben látványos, de a termelő tevékenységben is jelen van, hiszen a munka föltételezi az emberi értelmet, és arra irányul, hogy értelmes terveket valósítson meg az anyagvilágban és a társadalomban, melyben a személy dolgozik.

4. Ha azonban figyelembe vesszük a tervek és a megvalósítás közti különbségeket, azaz meglátjuk a munkát meghatározó személyi, illetve társadalmi-kulturális korlátokat, a konkrét munkához gyakran kapcsolódik a szenvedés. A munka folyamatát ugyanis gyökerében befolyásolja a bűn, mely úgy jelenik meg, mint féktelen bírvágy, irigység és uralomvágy, felületesség vagy közöny a kapcsolatokban, igazságtalanság és hatalmaskodás.

A munka hatékonyságtól és haszontól vezérelt tempója gyakran mindenk fölé helyezi a gazdasági szempont követelményeit, és figyelmen kívül hagyja a személy elsődleges jogait és a munkahely emberiségét. Emiatt látszik a munka olykor inkább vesződésnek és a fönmaradás egyetlen lehetőségének, mint önmagunk megvalósítása és az istenakarta cél elérése eszközének.

Továbbá nemritkán választani kell a vállalt értékekhez és elvekhez való ragaszkodás – amiért szembe kell úszni az árral és bizonyos árat kell fizetni érte – és a sok helyen uralkodó, a tulajdon lelkiismerettel ellenkező eszmékkel való megalkuvás között.

Hogyan lehet szembenézni e nehéz helyzetekkel?

Az élet sokféle és nehéz körülményei között a keresztény ember tudja, hogy számíthat a bölcsesség ajándékára, melyet imádsággal meg lehet kapni, s erőt merít az Úr Igéjének hallgatásából és az Egyház Tanítóhivatala iránti engedelmességből. A Szentlélek e keresztségben és bérálásban megkapott ajándéka segít megtalálni az igazság és az erkölcsi jó melletti tanúskodás módját.

A keresztény azonban azt is tudja, hogy a munka a tisztulás és az üdvösség mindennapjainak része, ha Isten akarata iránti engedelmességgel, s a felebarát iránti alázatos és türelmes szolgálat szellemében végzi. Krisztus keresztségéből merít erőt a nehézségek és fáradalmak elviseléséhez és ahhoz, hogy mindenki felé hatásos és hiteles tanúságot tudjon tenni.

5. A munka keresztény szemléletéből fakad a törekvés, hogy minden körülmények között a személy java, teljes lelki, kulturális és társadalmi fejlődése kapjon elsőbbséget.

Így például a kórházban a beteg ember a teljes gyógyító, ápoló és adminisztratív rendszer középpontja; az iskolákban és az egyetemeken a növendéket segítik a tanítással és a neveléssel abban, hogy képes legyen a jövő társadalmában elvégezni a maga feladatát; a gyárakban, műhelyekben, közhivatalokban, vállalatokban és a kereskedelemben a legfőbb és legfontosabb törvény az élet minőségének javítása, s nem csak a termelékenység és a haszon fokozása; a közigazgatásban és a szolgáltatásokban ugyanígy a tisztesség, a szakértelem és a minőség az emberek ügyeinek intézésében; a tömegtájékoztatásban az elsődleges érték az igazság szolgálata, melyhez állhatatos hűséggel kell ragaszkodni; az igazságszolgáltatásban a bíróságot és az ügyvédek a személy jogainak és a törvényesség tiszteletben tartásának kell vezérelnie; a sport, a turizmus és vendéglátás területén az emberi személy gyarapodását kell előmozdítani minden testi és szellemi igénye és képessége figyelembevételével.

6. A környezet minősége elsősorban a személyektől függ. Az ő elkötelezettségük képes ugyanis a környezetet olyan együttműködés, közösség és kapcsolatok helyévé avatni, ahol az értékeket megbecsülik, egymás iránt figyelmesek, közösen törekednek a jóra, szolidárisak egymással, saját szakmájuk erkölcsi értékeivel összhangban cselekszenek. Miként a Szentírás mondja: „Az egymást támogató testvérek olyanok, mint a megerősített város” (*Péld 18,19*).

Ezért egy keresztény ember a kollégáit nem ellenfélnek, hanem munkatársnak, a munkája eredményét átvevőket pedig testvérnek tekinti, akinek úgy szolgál, mintha Krisztusnak tenné. A munka ilyen szemlélete, mely nem csupán felszínes és látszólagos, hanem állandóan dialógusra kész magatartásra, a másik elfogadására és figyelmességre indít, a munkahelyet az emberi gyarapodás és a megszentelődés helyévé avatja.

7. A munkahely helyes kapcsolatainak kialakítása az igazságosság állandó gyakorlását követeli: erre kell irányulnia a különféle szakszervezeteknek és azoknak a szervezeti formáknak, melyek nemcsak az igazságos bérezést, hanem a személy jogainak és kötelességeinek tiszteletben tartását, szakmai tudásának és munkakörülményeinek harmonikus fejlődését is szolgálják.

Az igazságérzet arra is kötelez, hogy gyarapítsák a szaktudást, tartsák tiszteletben a becsület és törvényesség értékeit, és vegyék figyelembe a termelési folyamat összes résztvevőjének jogos igényeit.

A munka megszervezésénél figyelemmel kell lenni a családra, a nőkre, különös tekintettel az anyaságra, a vasárnapi munkaszünetre és a szabadidőre.

Miként legutóbbi, *Dies Domini* kezdetű apostoli levelemben emlékeztettem rá: „A vasárnapi munkaszünet révén a mindennapi gondok és teendők elnyerhetik igazi természetüket: az anyagi dolgok, melyekért naponta vesződünk, helyet adnak a lélek értékeinek; az emberek, akikkel együtt élünk, a nyugodtabb találkozásban és dialógusban visszanyerik igazi arcukat. A természet szépségeit, melyeket sokszor elcsúfít a helytelen és emberellenes használat, újra föl lehet fedezni és élvezni lehet. A vasárnap – mint az Isten és ember közötti, az egymás közötti és az önmagunkkal való béke napja – így olyan alkalommá válik, amikor az ember felhívást kap, hogy új szemmel nézze a természet csodáit. ... Amikor tehát a hat – sok esetben már csak öt – munkanap után az ember pihenésre és az élet más szempontjainak érvényesítésére vágyik, hiteles és az Evangéliummal teljes összhangban lévő igényének tesz eleget” (67. p.).

8. Az igazságosság együtt jár a szolidaritással, mely minden dolgozó férfit és nőt kötelez, és arra indítja őket, hogy emelkedjenek felül saját önzésükön és csoportjuk önző érdekein. Az igazságosság és a szolidaritás megköveteli, hogy nézzünk szembe az első munkahelyet keresők és a munkanélküliek súlyos problémájával.

Az ilyen gondok Róma városában is sok családot nyomasztanak és terhelik a fiatalok jövőjét, akik emiatt elveszítik reményüket és terveiket.

A munkaerőpiac válságához a szegénység új formái kapcsolódnak, melyek egyre több családot, öreget, beteget és bevándorlót érintenek, miközben a városi élet jelentős összetevői – mint az egészség-, az iskola-, a lakásügy, a szociális szolgáltatások – nem kizárólag gazdasági okok miatt nehéz korszakot élnek át.

E problémák megoldása mindenki hatékony és felelős elkötelezettségét követeli. A politikai intézmények, a munkaadók, az állami és magánvállalatok, a képviselők, vállalkozók, kereskedők, mesteremberek, alkalmazottak, az iskola, az egyetem, a tömegtájékoztató eszközök, a családok, a fiatalok, egyházi szervezetek, mind-mind egyesítsék erőiket, hogy a remény válsága, mely – úgy tűnik – sok római ember lendületét megtöri, ne váljék állandó állapottá. Szívvel kívánom, hogy valamennyiünk együttműködésével és a változásra és

kezdeményezésre nyitottabb társadalmi, gazdasági és politikai célok megvalósításával itt Rómában bizakodóbb és kreatívabb közhangulat alakuljon ki.

Ennek érdekében meghívom a keresztény közösséget és az egyes hívőket a gondolkodásra és tervezésre, hogy Róma – lelki és polgári küldetésének tudatában, megbecsülve emberi, kulturális és hitbeli örökségét – elő tudja segíteni polgári és gazdasági fejlődését egész Itália és az egész világ javára.

Ennek érdekében meghívom a római keresztény közösséget és az egyes hívőket a közös gondolkodásra és tervezésre, mely – lelki és polgári küldetésének tudatában, megbecsülve emberi, kulturális és hitbeli örökségét – elő tudja segíteni Róma polgári és gazdasági fejlődését egész Itália és az egész világ javára.

9. Kedves dolgozók, tanítók, értelmiségiek, közigazdászok, iparosok és kereskedők! A római misszió nagyszerű alkalom arra, hogy megvalósítsátok hivatástok és munkátok szolgálatának sokoldalúságát. E misszió mindenkinek szól, de elsősorban a Krisztusban hívőknek, akiknek feladata a munkahelyen nem korlátozódhat pusztán a gazdasági, társadalmi és szervezeti kérdésekre, hanem törődnötök kell azzal is, hogy személyesen és nyilvánosan tanúságot tegyetek az Evangélium mellett, ami kiemelkedő lehetőséget nyújt a munka teljesen emberivé tételéhez, s a személy és a közösségi társadalom üdvösségéhez.

A munka világának evangelizálása hűséget és becsületességet kíván a szakmai tevékenységben, erkölcsi tartást a kis és nagy döntésekben és testvéri szolidaritást minden rászoruló iránt. Emellett megköveteli – a lehetséges és alkalmas formában – a keresztény mivolt kifejezését, hogy Jézus Krisztus, az egyetlen Üdvözítő hirdetése minden munkahelyen megjelenjék úgy, mint a belső megújulás ajándéka és kegyelme, és a társadalmat átformáló erő. Isten Fia ugyanis „emberi kézzel dolgozott, emberi elmével gondolkodott, emberi akarattal cselekedett, emberi szívvel szeretett” (GS 22). Aki hisz Őbenne és követi Őt, megtalálja a világosságot és az erőt ahhoz, hogy mindenütt és bármely körülmények között só és kovász lehessen.

A misszió az Evangélium bátor, tisztelettudó és figyelmes hirdetését igényli, tudván, hogy minden emberi szív Krisztusra vár, s hogy egyedül Őbenne talál választ minden férfi és minden nő szívének legnagyobb kérdéseire.

10. Drága Római Testvéreim! Ne féljete megmutatni Krisztust munkatársaitoknak és elhelyezni a keresztet munkahelyeteken és otthonotokban. A kereszt mindenkit emlékeztetni fog Isten Fia szeretetének ajándékára, aki megváltotta a világot és megszabadította a bűntől az élet és a munka minden helyét.

Az egyháznak szüksége van olyan laikusokra, akik az új evangelizálás hiteles munkásai korunk elvilágiasodott helyzeteiben. „Ti vagytok a föld sója ..., ti vagytok a világ világossága” – mondja Jézus tanítványainak – „úgy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy látván jótetteiteket, magasztalják mennyei Atyátokat” (Mt 5,12-16). Mindig és mindenütt konkrétan és következetesen teljesítsétek az Úr e parancsát.

11. Segítsen és támogasson benneteket Mária, Isten Fiának Anyja, a mi Anyánk. Ő a maga női, jegyesi, anyai energiáit nemcsak Fiának nevelésére fordította, hanem állandó és nagylelkű szeretettel a testvérek javára is, nekik ajándékozva az Úr jelenlétének örömét. Mária mint Krisztus első tanítványa ajándékká vált azért, hogy a szívében őrizte a történeteket és fölfedezte az élet dolgaiban Isten akaratát, melyhez teljes engedelmességgel és hűséggel ragaszkodott.

Mária közbenjárása nyerje el minden Krisztusban hívőnek az Evangéliumhoz való teljes hűséget és bátorságot, hogy szóval és tettel hirdethessék.

12. Bízom abban, hogy e levél, a misszió jelével, a feszülettel együtt a Városban mindenhová eljut, és úgy talál meghallgatásra, mint a remény üzenete és meghívás arra, hogy együtt járjuk a Krisztusba vetett hit, a testvériség és az igazi szabadság útját.

Mindannyiokra, családokra, munkásokra és terveitekre szálljon apostoli áldásom.

A Vatikánból, 1998. december 8-án,
a Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának ünnepén.

II. János Pál pápa

II. János Pál pápa üzenete az Ifjúság 14. Világnapjára

(1999. március 28.)

„Az Atya szeret titeket”
(vö. Jn 16,27)

Kedves Fiatal Barátaim!

1. Az immár közvetlen közel lévő Jubileumi Évre tekintettel az 1999. évnek az a feladata, hogy „a hívő ember horizontját tágítsa ki Krisztus távlata szerint, mely »a mennyei Atya távlata«, aki Őt küldte, s akihez visszatért” (TM 49). Lehetetlen ugyanis Krisztust és az ő jubileumát ünnepelni anélkül, hogy Vele együtt oda ne fordulnánk Istenhez, az ő Atyjához és a mi Atyánkhoz (vö. Jn 20,17). A Szentlélek is az Atyához és Jézushoz vezet bennünket: Ő tanít meg rá, hogy mondjuk: „Jézus az Úr” (vö. 1Kor 12,3), és képessé tesz arra, hogy így szólítsuk Istent: „Abba, Atya!” (vö. Gal 4,6).

Meghívlak hát Titeket és az egész Egyházat, hogy forduljunk az Atyaisten felé, és csodálkozó hálával hallgassuk Jézus kinyilatkoztatását: „Az Atya szeret titeket!” (vö. Jn 16,27). E szavakat adom át nektek mint az Ifjúság 14. Világnapjának témáját.

Kedves Fiatalok, fogadjátok el a szeretetet, mellyel az Atya előbb szeretett titeket (vö. 1Jn 4,19). Ragaszkodjatok ehhez a bizonyossághoz, mely egyedül képes értelmet, erőt és örömet adni az életnek: az ő szeretete soha el nem hagy titeket, a béke veletek kötött szövetsége nem veszíti hatályát soha (vö. Iz 54,10). A tenyerébe írta Ő a neveteket (vö. Iz 49,16).

2. Az emberi szívben, ha nem is mindig tudatosan és világosan, mélységes vágy él Isten után, amit Antiochiai Szent Ignác nagyon szépen fejezett ki így: „Élő víz csobog bennem és mondja: Jöjj az Atyához!” (Rómaiakhoz írt levél 7). Mózes pedig így könyörgött a hegyen: „Uram, mutasd meg nekem dicsőségedet!” (Kiv 33,18).

„Istent soha senki nem látta. Az egyszülött Fiú, aki az Atya ölén van, ő maga nyilatkoztatta ki” (Jn 1,18). Elég volna hát az Atya megismeréséhez megismerni a Fiút? Fülöp nem könnyen hagyja meggyőzni magát: „Mutasd meg nekünk az Atyát” – kéri. Sürgető kérése várakozásunkat felülmúló választ kap: „Oly régóta veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? ... Aki engem látott, látta az Atyát” (Jn 14,8-11).

A Megtestesülés óta van egy emberi arc, amelyen látni lehet Istent: „Higgyétek el nekem, hogy én az Atyában vagyok és az Atya énbennem” – mondja Jézus már nemcsak Fülöpnek, hanem mindazoknak, akik hinni fognak benne (14,11). Attól fogva, aki befogadja Isten Fiát, azt fogadja be, aki őt küldte (vö. 13,20). És viszont: „Aki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is” (15,23). A Megtestesülés óta új kapcsolat lehetséges a Teremtő és a teremtmény között, tudniillik a gyermek kapcsolata atyjával: a tanítványoknak, akik meg akarták ismerni Isten titkait és kérték Jézust, hogy ennek érdekében tanítsa meg őket imádkozni, Ő a Miatyánkra, Tertullianus szerint „az egész evangélium összefoglalására” (De oratione 1) tanította meg őket. Ez az imádság megerősíti gyermekségünket (vö. Lk 11,1-4). „Egyrészt ennek az imádságnak a szavaiban az egyszülött Fiú adja nekünk azokat a szavakat, melyeket az Atya neki adott: Ő a mi imádságunk Tanítómestere. Másrészt mint Megtestesült Ige a maga emberi szívében ismeri embertestvérei szükségleteit, és azokat kinyilatkoztatja nekünk: Ő a mi imádságunk mintaképe” (KEK 2765).

János evangéliuma azáltal, hogy közvetlenül tanúskodik Isten Fiának életéről, megmutatja az utat, melyen eljuthatunk az Atya megismerésére. Az „Atya” megszólítás Jézus

titka, éltető eleme, élete. Vajon nem ő az egyszülött Fiú, az elsősülött, akit az Atya szeret, akié minden, aki az Atyánál volt a teremtés előtt és részese az ő dicsőségének (vö. *Jn 17,5*)? Jézus az Atyától kapott hatalmat mindenekfölött (vö. *17,2*), az Atya adta át neki az üzenetet, melyet hirdetni kellett (vö. *12,49*) és a művet, melyet végre kellett hajtania (vö. *14,31*). Még a tanítványokat sem tekinti sajátjainak: az Atya adta neki őket (vö. *17,9*), megbízva őt a feladattal, hogy őrizze meg őket a gonosztól, hogy senki el ne vesszen közülük (vö. *18,9*).

A főpapi ima, melyet akkor mondott el, amikor eljött az óra, hogy ebből a világból átmenjen az Atyához, föltárja a Fiú lelkületét: „Atyám, dicsőíts meg engem magadnál azzal a dicsőséggel, amelyben részem volt nálad, mielőtt a világ lett” (*Jn 17,5*). Mint Örök Főpap áll a megváltottak megszámlálhatatlan seregének élére. Elsősülökként a testvérek sokaságában ő vezeti el az egy akolba a szétszóródott bárányokat, hogy végül „egy nyáj legyen és egy pásztor” (*Jn 10,16*).

Megváltó művének köszönhetően az a szeretetkapcsolat, mely a Szentháromságon belül él, kiárad az Atya és a megváltott emberiség kapcsolatára is: „Az Atya szeret titeket!” Hogyan érthetnénk meg a szeretet e misztériumát a Szentlélek tevékenysége nélkül, akit az Atya Jézus imádságára árasztott ki a tanítványokra (vö. *Jn 14,16*)? Az örök Ige megtestesülése az időben és azok örök születése, akik a keresztség révén belé testesülnek, nem volna érthető a Szentlélek éltető tevékenysége nélkül.

3. „Isten úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki benne hisz, meg ne haljon, hanem örök élete legyen” (*Jn 3,16*). Isten szereti a világot! És a visszautasítás ellenére, amire a világ képes, Isten mindvégig szeretni fogja. „Az Atya szeret titeket” öröktől fogva mindörökké: ez a hallatlan újdonság, „az a nagyon egyszerű és megindító üzenet, amit az Egyháznak át kell adnia az embereknek” (*CL 34*). Ha a Fiú mindössze csak ennyit mondott volna el nekünk, elég volna. „Nézzétek, mekkora szeretettel van irántunk az Atya: Isten gyermekeinek hívnak minket, és azok is vagyunk” (*1Jn 3,1*). Nem vagyunk árvák, módunk van szeretni. Mert – mint tudjátok – nem tud szeretni az, akit nem szeretnek.

De hogyan lehet hirdetni ezt az örömhírt? Jézus megmutatja a módját: hallgatnunk kell az Atyát, hogy taníthasson minket (vö. *Jn 6,45*), és meg kell tartanunk a parancsait (vö. *14,23*). Azután az Atyának ez az ismerete növekedni fog: „Megismertettem velük a nevedet, és ezután is meg fogom ismertetni” (*17,26*), és a Szentlélek műve lesz, hogy bevezet minket a teljes igazságba (vö. *16,13*).

A mi korunkban, sokkal inkább, mint korábban, az Egyháznak és a világnak szüksége van olyan „misszionáriusokra”, akik szavukkal és példájukkal hirdetni tudják ezen alapvető és vigasztaló bizonyosságot. Ennek tudatában engedjétek „formálni” magatokat ti, mai fiatalok és az új évezred felnőttei az Egyház iskolájában. Az Egyházban és a legkülönbözőbb életkörülményeitek között legyetek az Atya szeretetének hihető tanúi! Tegyétek láthatóvá ezt a szeretetet döntéseitekben és tetteitekben, a személyek elfogadásában és szolgálatában, Isten akaratának és parancsainak hűségeseleg elfogadásában.

„Az Atya szeret titeket.” E csodálatos üzenet beépül a hívő szívébe, aki Jézus szeretett tanítványához hasonlóan a Mester keblére hajtja a fejét, és hallja tőle a bizalmas szavakat: „Aki szeret engem, azt az én Atyám is szeretni fogja, én is szeretni fogom őt, és kinyilatkoztatom neki magamat” (*Jn 14,21*), mert „az örök élet az, hogy megismerjenek Téged, egyetlen igaz Istent, és azt, akit küldtél, Jézus Krisztust” (*17,3*).

Az Atya szeretetének különféle tükröződései az atyaságnak azok a formái, amelyekkel életetek során találkoztok. Elsősorban a szüleitekre gondolok, akik Isten munkatársai voltak az élet ajándékozásában és nevelésükben: tiszteljétek őket (*Kiv 20,12*) és legyetek hálásak irántuk! A papokra és a többi Istennek szentelt személyre gondolok, akik barátaitok, az élet tanúi és tanítói számotokra „hitetek gyarapodására és örömére” (*Fil 1,25*). Gondolok minden igaz tanítótokra, akik emberségükkel, bölcsességükkel és hitükkel meghatározó módon

járulnak hozzá keresztény, s ezért teljes emberi növekedésekhez. Adjatok hálát az Úrnak mindazokért, akik életek során segítségtekre voltak.

4. Az Atya szeret titeket! Isten ezen megelőző szeretetének elkerülhetetlenül „mindenkit arra kell indítania, hogy Krisztushoz, az ember Megváltójához ragaszkodva rálépjen az igaz megtérés útjára ... Ebben az összefüggésben kell átélni és ünnepelni a bűnbánat szentségét” (TM 50).

„A bűn visszaélés azzal a szabadsággal, amelyet Isten a teremtett személyeknek ajándékoz azért, hogy szeretni tudják őt és egymást” (KEK 387); a keresztségben kapott isteni élet visszautasítása, az igaz Szeretet elutasítása. Az embernek ugyanis megvan az a félelmetes hatalma, hogy akadályozhatja Isten minden jót ajándékozó akaratának érvényesülését. A személy szabad akaratából fakadó bűn (vö. Mk 7,20) megsérti az igaz szeretetet; megsebzí az emberi természetet és bomlasztja az emberi szolidaritást önző magatartásával, szavaival és tetteivel (vö. KEK 1849-50). A háttérben a szabadság áll, mely kitárul a szeretet előtt, vagy elzárkózik előle. Ez az ember állandó drámája, aki gyakran választja a rabszolgaságot azért, hogy aláveti magát félelmeknek, kedvteléseknek, téves szokásoknak, bálványokat farag magának, melyek uralkodnak rajta, ideológiákat talál ki, melyek elsilányítják emberségét. János evangéliumában olvassuk: „Mindaz, aki bűnt követ el, rabszolga” (8,34).

Jézus mindenkinek mondja: „Térjete meg és higgyetek az evangéliumnak” (Mk 1,15). Minden őszinte megtérés kezdete Istennek a bűnösre vetett pillantása. E pillantás érezhető az aggódó keresésben, a keresztig elmenő szenvedésben, a megbocsátani akarásban, és – sajátos ellentétékként a rendtelenségnek, amibe a bűnös épp elmerült – megbecsülésével és szeretetével készíti a bűnöst arra, hogy akarja megváltoztatni életét. Példa erre Lévi (vö. Mk 2,13-17), Zakeus (vö. Lk 19,1-10), a házasságtörő asszony (vö. Jn 8,1-11), a lator (vö. Lk 23,39-43), a szamariai asszony (vö. Jn 4,1-30): „Az ember képtelen szeretet nélkül élni. Magára marad, érthetlenné válik önmaga számára, értelmét veszíti az élete, ha szeretetet nem kap, szeretetet nem talál, nem vehet benne részt és nem teheti a szeretetet magáévá” (Redemptor hominis 10). Amikor az ember fölfedezi és megízleli Isten irgalmasságát és megbocsátását, nem tud másként élni, csak folytonos megtérésben Őhöz (vö. Dives in misericordia 13).

„Menj, és többé ne vétkezzél” (Jn 8,11): a megbocsátás ingyenes ajándék, de az embernek élete határozott jobbításával kell rá válaszolnia. Isten nagyon jól ismeri teremtményeit! Ő tudja, hogy szeretetének mindig nagyobb megnyilvánulása végül is fölébreszti a bűnösben a bűn utálatát. Ezért Isten szeretete a folytonos megbocsátásban bontakozik ki.

Mily sokatmondó a tékozló fiú példabeszéde! Attól a perctől kezdve, hogy elhagyta otthonát, atyja aggodalmak között él; várja, reménykedik, vizsgálja a láthatárt. Tiszteli fia szabadságát, de szenved. Amikor pedig a fiú elhatározza, hogy hazatér, messziről meglátja, elébe siet, karjaiba zárja és örömeiben parancsot ad: „Húzzatok gyűrűt az ujjára – a szövetség jeleként –, hozzátok ide a legszebb ruhát és adjátok rá – az új élet szimbólumaként –, adjatok sarut a lábára – a visszanyert méltóság jeléül – és lakomázzunk, mert ez a fiam halott volt, de életre támadt, elveszett, de megkerült!” (Lk 15,11-32).

5. Jézus, mielőtt visszatért volna az Atyához, rábízta Egyházára a kiengesztelődést (vö. Jn 20,23). A belső bánat önmagában tehát nem elegendő Isten megbocsátásának elnyeréséhez. Az egyházi közösséggel való kiengesztelődésben nyerjük el a Vele való kiengesztelődést. Ezért a bűn beismerése egy konkrét szentségi cselekményben, a szentgyónásban történik a bűnök megbánásával és megvallásával és az új életre szóló elhatározással az Egyház szolgája előtt.

A mai ember, sajnos, minél inkább elveszíti a bűn iránti érzékét, annál kevésbé keresi Isten bocsánatát: korunk sok problémája és nehézsége innen fakad. Meghívlak benneteket, hogy ebben az évben fedezzétek föl a tékozló fiú példázatának figyelmes átelmélkedésével a bűnbánat szentsége kegyelmének szépségét és gazdagságát. Mert e példabeszéd nemcsak a bűnt hangsúlyozza, hanem Isten irgalmasságát és gyengédségét is. Imádságos, szemlélődő, csodálkozó és bizakodó lelkülettel hallgatva az Igét, mondjátok Istennek: „Szükségem van rád, számítok rád, hogy létezhessek és élhessek. Te erősebb vagy, mint az én bűnöm. Hiszek életem fölötti hatalmadban, hiszek abban, hogy képes vagy üdvözíteni engem úgy, ahogy most vagyok. Emlékezzél meg rólam! Bocsáss meg nekem!”

Nézzetek magatokba. A bűn, még mielőtt sértene egy erkölcsi törvényt vagy szabályt, vét Isten ellen (vö. *Zsolt 50,6*), a felebarátok ellen, önmagatok ellen. Álljatok Krisztus elé, az Atya egyszülött Fia elé, aki minden testvér példaképe. Egyedül ő tudja kinyilatkoztatni nekünk, milyen legyen a magatartásunk az Atya iránt, a felebarátok iránt, a közösség iránt, hogy békességben lehessünk önmagunkkal. Az Evangélium által nyilatkoztatja ki ezt, ami azonos Jézus Krisztussal. Az egyikhez való hűség a másikhoz való hűség mértéke.

Bizalommal közeledjete a gyónás szentségéhez: a bűnök megvallásával fejezitek ki, hogy elismeritek a hűtlenséget és szakítani akartok vele; tanúsítjátok, hogy szükségtek van a megtérésre, a kiengesztelődésre, hogy megtaláljátok Jézus Krisztusban az istengyermekség megbékéltető és termékeny állapotát; kifejezitek a szolidaritást a felebarátok iránt, akiket a bűn szintén megsértett (vö. *KEK 1445*).

Végül a gyónásban hálás szívvel megkapjátok a paptól a feloldozást: ez az a pillanat, amikor a bűnbánó bűnös fölött az Atya kimondja az éltető szavakat: „Ez a fiam életre támadt!” A szeretet Forrása újra életre kelt, s képessé tesz az önzés legyőzésére és a korábnál erősebb szeretetre.

6. „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez a legfőbb, az első parancs. A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! E két parancsolaton függ az egész Törvény és a Próféták” (*Mt 22,37-40*). Jézus nem azt mondja, hogy a második parancsolat azonos az elsővel, hanem „hasonló” hozzá. A két parancsolatot tehát nem lehet fölcserélni egymással, mintha az istenszeretet parancsát automatikusan teljesíteni lehetne a felebaráti szeretet megtartásával, vagy megfordítva. Mindegyiknek megvan a maga sajátos tartalma, és mindkettőt meg kell tartani. Jézus azonban összekapcsolja őket, hogy mindenki számára világossá tegye, mily szorosan összetartoznak: lehetetlen az egyik megtartása a másik nélkül. „Elválaszthatatlan egységüket Jézus életével és szavaival tanúsította: küldetése a megváltó kereszten éri el tetőpontját, mely jelzi, hogy az Atya és az emberiség iránti szeretete egymástól elválaszthatatlan” (*Veritatis splendor 14*).

Ha tudni akarjuk, valóban szeretjük-e Istent, meg kell vizsgálnunk, hogy igazán szeretjük-e a felebarátainkat. S ha tudni akarjuk, hogyan szeretjük a felebarátot, meg kell kérdeznünk, hogy valóban szeretjük-e Istent. Mert „aki nem szereti felebarátját, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát” (*1Jn 4,20*), és „abból tudjuk, hogy szeretjük Isten fiait, ha szeretjük Istent és megtartjuk parancsait” (*5,2*).

A *Tertio millennio adveniente* apostoli levelemben arra buzdítottam a keresztényeket, hogy „hangsúlyozzák még elszántabban az Egyház törődő érdeklődését a szegények és elhagyottak iránt” (*51. p.*). Különlegesen törődő, nem kizárólagos érdeklődésről van szó. Jézus fölszólít a szegények szeretetére, mert ők éppen sebezhetőségük miatt különleges figyelmet érdemelnek. A szegények – jól tudjuk – egyre többen lesznek az úgynevezett gazdag országokban is, annak ellenére, hogy e világ javai mindenkié! A szegénység minden formája kihívás a keresztény szeretet számára. E szeretetnek azonban társadalmi és politikai elkötelezettséggé is kell válnia, mert a világ szegénységének problémája olyan konkrét föltételektől függ, melyeket a szeretet civilizációját építő jóakarátú férfiaknak és nőknek kell

átformálniuk. A bűn olyan struktúrái léteznek, melyek csak mindazok együttműködésével győzhetők le, akik ahelyett, hogy kizsákmányolnák a másikat, képesek „elveszíteni” magukat érte, s ahelyett hogy elnyomnák, képesek „szolgálni” őt (vö. *Sollicitudo rei socialis* enc. 38).

Kedves Fiatalok, külön is meghívlak titeket arra, hogy legyenek konkrét kezdeményezéseitek a szegényebbekért és a szegényebbekkel együtt. Vegyetek részt nagylelkűen más országokban élő kortársaitok testvéries, szolidáris kezdeményezéseiben: a szegények személyében legalább valamit viszonzhattok az Úrnak mindazért, amit nektek, szerencsésebbeknek ajándékozott. Ugyanakkor alapvető döntések is közvetlenül láthatóvá válhat, amikor életeteket határozottan Isten és a testvérek felé irányítjátok.

7. Mária személyében összefoglalja az Egyház egész misztériumát, ő „az Atya választott leánya” (*Tertio millennio adveniente* 54), aki szabadon befogadta és készségesen válaszolt Isten ajándékára. Az Atya „leánya” kiérdemelte, hogy a Fiú anyja legyen: „Legyen nekem a te igéd szerint” (*Lk 1,38*). Isten anyja ő, mert tökéletesen az Atya leánya.

Mária szíve csak arra vágyik, hogy támogassa a keresztényeket istengyermeki életükben. Mint jóságos anya szüntelenül Krisztushoz vezetni őket, hogy őt követve megtanulják, milyen kapcsolatban kell élniük a mennyei Atyával. Mint a kánai menyegzőn arra buzdítja őket, hogy tegyék meg, amit Fia mond (vö. *Jn 2,5*), tudván, hogy ez az út vezet el őket az „irgalmas Atya” házába (vö. *2Kor 1,3*).

Az Ifjúság 14. Világnapja, melyet idén a részegyházakban fognak tartani, az utolsó, a nagy jubileumi találkozó előtt. Ezért különleges jelentősége van a 2000., nagy jubileumi év előkészítésében. Kérem, hogy legyen mindegyikötök számára új találkozási alkalom az élet Urával és az ő Egyházával.

Máriára bízom életetek útját, és kérem őt, készítse elő a szíveteket az Atya kegyelmének befogadására, hogy szeretetének tanúivá lehessetek.

Hitben és evangéliumi elkötelezettségben gazdag új esztendő kívánva e gondolatokkal adom rátok egész szívemből áldásomat.

A Vatikánból, 1999. január 6-án,
Urunk megjelenésének ünnepén.

II. János Pál pápa